

Milyen legyen az új állampolgársági törvény

írta: FISCHER TIVADAR dr., országgyűlési képviselő

— Befejező közlemény —

A párisi békeszerződésben (1919 december 9.) Románia kötelezettséget vállalt arra, hogy teljesjogu román állampolgároknak ismeri el minden külön formáltság betöltése nélkül, mindazon személyeket, akik az illető szerződés életbeléptének idején Romániában laktak, természetesen a csatolt területeket is beleértve. Kivételt csupán azok a személyek képeztek e kötelezettség alól, akik a békeszerződés életbeléptének idején nem osztrák, vagy magyar állampolgárok voltak. Az Ausztriával és Magyarországgal kötött békeszerződésekben azonban egy olyan intézkedést vezettek be, amely látszólag eltér a párisi szerződésben fentebb vázolt principiumtól. Eszerint az, hogy valaki román állampolgárrá lesz-e, az illető osztrák, vagy magyar községi illetőségétől függ.

Valószínű, hogy az ausztrai és magyarországi békeszerződések szerzői az illetőséggel a személy és a Romániához csatolt község közötti valamely tényleges kapcsolatot értették, de semmiesetre sem azon feltételek teljesítését gondolták, amely feltételekhez az osztrák-magyar törvények az illetőséget kötik. De ettől függetlenül az 1924 évi állampolgársági törvény nem respektálta még ezt a rendelkezést sem. Az Ausztriával és Magyarországgal kötött békeszerződések ugyanis a román állampolgárság elnyerésének feltételül azt kérték, hogy valakinek e békeszerződések életbeléptének idején legyen meg az illetősége. Az 1924 évi állampolgársági törvény azonban ezt a dátumot a csatolt területek egyesülésének napjával helyettesíti. A békeszerződések szövegének ezt a figyelembe nem vételét azzal próbálták igazolni, hogy a békeszerződések életbeléptének idején csak azok rendelkeztek illetőséggel, akiknek ez már a provinciák egyesülésének napján meg volt. Ez az argumentum azonban teljesen alaptalan, mert a nemzetközi jog szempontjából a csatolt területeknek Romániával való egyesülése az Ausztriával és Magyarországgal kötött békeszerződések életbeléptének napjától kezdődik csupán és eddig a napig osztrák, illetve magyar állampolgárok illetőséget szereztek e területeken.

Ha tehát törvényhozásunkból ki akarjuk közbölni azokat az intézkedéseket, amelyek a Románia által kötött és ratifikált nemzetközi szerződésekkel ellentmondásban vannak, úgy az 1924 évi állampolgársági törvény által előírt időpontot 1920 szeptember 20-ával, az Ausztriával és Magyarországgal kötött békeszerződések életbeléptének időpontjával kell helyettesíteni.

A nemzetközi szerződések respektálásának szempontja fölött áll azonban a humanitás szempontja, amely ellene szól annak, hogy a román állam ne ismerje el polgárait azokat, akik bár nem mindenképpen felelnek meg a nemzetközi szerződésekben megállapított feltételeknek, mégis köve vannak Románia földjéhez, Románia területén laknak anélkül, hogy más állampolgárságuk volna, Románia fiainak tekintik magukat és hazátlanok maradnának, ha továbbra is az idegenekre vonatkozó rendelkezéseket alkalmaznák rájuk. Az osztrák, vagy magyar községi illetőség

egyébként is egészen más jogi helyzetet jelentett, mint ahogyan ezt a helyzetet az Ausztriával és Magyarországgal kötött békeszerződésekben kifolyólag értelmezik. Az osztrák és magyar állampolgár szabadon változtathatta lakhelyét s az új községben összes politikai jogait gyakorolhatta, mielőst az illető helység adófizetőinek listájába felvették. Az illetőségnek, mint olyannak, csak abból a szempontból volt fontossága, hogy egy sorsüldözött csavargó temetéséről például az a község tartozott gondoskodni, amelyikhez az illető tartozott. Az illetőség kritériuma azonban, illetőleg annak megnyilatkozási formája egy bizonyos községben való letelepedés volt. Az új törvény tehát hiányos volna, ha nem adná meg az állampolgárságot azoknak a személyeknek, akik Románia területén laktak, hazafias kötelezéseiket teljesítik s akik Románia területéhez az élet ezer szálával kötve vannak. Az új Románia államéletének alapja az új alkotmányban van lefektetve. Epen ezért megfelelő volna, ha az országgal való kapcsolat megnyilatkozásának kezdetét az új alkotmány kihirdetésének napjától számítanánk.

Hogy a román állampolgárság megállapításának kérdése minél kielégítőbb megoldást nyerhessen, az új törvények a következő értelmű intézkedéseket kell tartalmaznia:

A belügyminisztérium megbízást kap arra, hogy hivatalból állítsa fel azoknak a polgároknak a listából, akiknek most megvan az állampolgárságuk. Ugyanakkor a törvény végrehajtási utasítása kijelöli azt a hatóságot, amely az állampolgárok hivatalos listáját ke-

zeli és a bizonyítványokat kiállítani fogja. Bárkinek lesz szüksége állampolgárságának bizonyítására, a hatósághoz fog fordulni és amennyiben szerepel a hivatalos listán, az igazolvány azonnal kiállítandó. Amennyiben a kérvényező nem szerepel a listán, úgy az illető hivatalnak jogában lesz a listába bevezetni, amennyiben a kérvényező által bemutatott aktákból kitűnik, hogy az állampolgárságra törvényes joga van. A bizonyítvány kiállításának esetleges megtagadását írásban kell indokolni. A kérvényező ebben az esetben a törvényszékhez fordulhat állampolgárságának megállapításáért. Minden törvényszék mellé egy bíró lesz delegálva, aki egymaga fog ilyen természetű kérdések fölött dönteni. A döntés megfellebbezhető a Táblához, innen pedig a Legfőbb Semmitűszékhez.

Ami az állampolgárság jövőben való elnyerését, vagy elvesztését illeti, az 1924 évi törvény ide vonatkozó intézkedései a következőképpen módosítandók:

1. Román állampolgárság elnyerhető a következő módokon: adoptálás, legitímáció, Romániában való születés, házasság és állampolgárság.

2. Az állampolgársítás a román állam által, a minisztertanács révén annak az idegennek adott kedvezmény, aki román állampolgársítását kéri. Ez a kedvezmény csak akkor adható meg, ha a kérvényező a következő feltételeknek tesz eleget: a) 21 esztendő és feletős tetteiért; b) írásbeli nyilatkozatban nyilatkozza azt, hogy román állampolgár akar lenni; c) írásbeli bizonyítékot nyújtja annak, hogy romániai ál-

lampolgársítás útján elveszti régi állampolgárságát; d) a kérs benyújtásától számított öt esztendőn belül, megszakítás nélkül Románia területén lakik e) közigazgatási hatóság által kiállított bizonyítvánnyal igazolja, hogy lakóhelyének községi terhehez hozzájárult; f) orkölési bizonyítvány; g) annak bizonyítása, hogy anyagi helyzetét révén magának és családjának fentartásáról gondoskodni tud.

A d) és e) pontban foglalt feltételek teljesítése nélkül is állampolgársíthatók az államra hasznos személyek, vagy akik katonai szolgálatot teljesítettek a román hadseregben, vagy olyan nőt vettek feleségül, aki a házasság előtt román állampolgárnő volt, vagy román állampolgár által adoptálva lettek, vagy már rendelkeztek a román állampolgársággal.

3. Bár az állampolgársításra vonatkozó kérvény elfogadása, vagy visszautasítása a kormány diskrecionális joga, kötelező az ilyen kérvények elfogadása, ha a kérvényező Románia területén született és az új törvény életbeléptének idején is román területen lakik és nem rendelkezik más állampolgársággal, vagy pedig az 1924 évi állampolgársági törvény életbelépte óta kérte naturalizációját. Ez az intézkedés egyszersmindenkorra véget fog vetni annak a szomorú helyzetnek, hogy emberek száza Romániában vannak megtelepedve és mégis hazátlanok az egész világon.

Az új törvény zárendelkezései hatályon kívül kell helyezze az 1924 évi február 24-iki állampolgársági törvényt és ennek április 17-ről keltezett végrehajtási utasítását. Ugyanakkor az új törvény megszüntetné az eljárást az összes olyan állampolgársági ügyekben amelyek az 1924 évi törvény 64. és 65. paragrafusai és a törvény végrehajtási utasítása alapján kerültek az igazságszolgáltatási fórumok elé.

A kormány és a liberálisok összefogtak Charles Rist ellen

A Cuvantul szerint a pártok türehetetlenek tartják Rist pénzügyi diktátorságát

(Bucuresti, Bukarest, junius 4. Az Új Kelet tud.) Charles Rist jelentése első háromhónapi tevékenységéről, de még inkább a külföldi kölcsönökre és főleg a német ajánlatokkal szembeni magatartása élénken foglalkoztatják a főváros politikai és pénzügyi köreit. Nem titok az, hogy a Banca Nationala kamatlábemelése Rist egyenes utasítására történt s hogy ha a RMS-nek az olcsóbb dohányneműek árát is fel kellett emelni, ez nem kevésbé Rist intervenciójára következett be. Charles Rist, aki a Sorbonne gazdaságtani professzora és a francia Nemzeti Bank alkormányzója volt, aktív részt vesz az ország pénzügyi életének irányításában, de nemcsak hogy résztvesz, de részt is követel magának minden olyan intézkedésben, amely valamelyes befolyással van az ország gazdasági és pénzügyi életére.

Köztudomású, hogy Charles Rist Bratianu Vintila akvizíciója. A kölcsöntárgyalások során Bratianu Vintila

volt az, aki Charles Ristet választotta ki a kölcsönt folyósító banktröszt által felajánlott bizalmi emberek közül. A Cuvantul szerint Bratianu Vintila azt hitte, hogy a bankszindikátus képviselője egy kizárólagosan formai, dekoratív szerepet fog betölteni és a tényleges vezetés a kormány kezében marad, amely akkor liberális volt és a Banca Nationala igazgatóságának kezében, amely nemkevésbé liberális volt. Rist tevékenysége azonban rövidesen felvilágosította Bratianu Vintilat illúzióinak értékéről. Ezért azután Bratianu Vintila főleg a jegybank diszkontlábemelése óta a Vitorulban nyit, a kulisszák mögött pedig alig leplezett harcot vezet Charles Rist ellen.

A Cuvantul szerint Bratianu Vintila az elmúlt héten hosszabb megbeszélést folytatott Mihai Popovici pénzügyminiszterrel, akivel egyébként személy szerint mindig jóviszonyban volt. A megbeszélés eredményeképpen állítólag Mihai Popovici is elismerte annak szük-

ségességét, hogy az országot meg kell szabadítani Charles Rist pénzügyi gyámságától.

A Cuvantul információi szerint Luzosanu miniszterelnökségi államtitkár párisi útja alkalmával azt a missziót is kapta, hogy puhatolozzon a banktrösztnél: nem-e volna hajlandó Charles Ristet más emberrel kicserélni. Másrészt tud nívél a lap, hogy a liberálisok nem idegenek a kampánytól sem, amely a német sajtóban és különösen a Berliner Tageblattban és a Börsenkurirban folyik Rist ellen. Petruscu-Comnen, Románia berlini követe állítólag személyesen inspirálta és látta el informatív anyaggal ezeket a lapokat. Hogy Rist mit fog csinálni, az természetesen titok még egyelőre. Am az kétségtelen, hogy jelentésének néhány, valósággal parancsoló hangu passzusa kinos visszataszítást váltott ki a kormányból és hogy Rist és a kormány közötti viszony az utóbbi napokban lényegesen rosszabbodott.

Kik pénzelik a német antiszemitékat

Irta: Báró SCHÖNAICH tábornok

Minden párt, vagy társulat tartós fenntartására csak abban az esetben számíthat, ha pontosan körülhatárolja világnevet, politikai, gazdasági, művészeti, vagy tudományos eszmék tartják benne az egyensúlyt. Ezek az eszmék természetüknél fogva lehetnek nemzetek, vagy internacionálisak, de állhatnak mindkettő szolgálatában is. Fődolog, hogy az eszméket világosan fel lehessen ismerni azokban, akik azokat reprezentálják.

A nemzetközi ideálok esetében az erősebb csoportok szükség esetén támogatják a rokonességű gyöngébb csoportokat. Senki nem találja különösen, ha az olasz fascizmus támogatja más országok fascizmusát és ha az orosz kommunizmus más országok rokonmozgalmait iránt behatóan érdeklődik. Az inflációs országok pacifistái felőröltek volna, ha nem kapnak támogatást értékálló valutájú országok részéről. A német nemzetiek pártját jórészt a nagybirtokosok és nagyiparosok, a német néppártot a kereskedelmi körök, a szociáldemokratákat a pompásan megszerzett ipari munkások tömegei támogatják. Ez világos.

Egyedül a különböző árnyalatú antiszemita helyzetet borítja homály. Az eszme ugyanis, amit ezek zászlajukra irtak, olyan ostoba, hogy képtelenek tartós életet folytatni ideáljaik alapján. Mégis, benső széjjelszaggatottságuk ellenére, feltűnő fűrgeséget és aktivitást mutatnak.

A különböző árnyalatokról szakadt antiszemita csoportok körül nagy szerepe van az egyes vezetők becsavágnak. Nemesak közfiszteleire tartanak igényt, hanem a jól dotált és szabad-egyes mandátum is egyik becsavágyukat képezi. Őszinte vagyok és meg kell állapítanom, hogy az antiszemita tömegemberek között nem egyet találtam, aki meg van győződve belülről is az antiszemita eszmék helyességéről. Faj-fanatikusok ezek, akik valahogy úgy képzelik el a zsidóságtól való megtisztulást, mint a mezőgazdaságban az ugnyevezett tiszta fajok kitenyésztését. Ezek mellett vannak olyan antiszemiták, akik szociálisan gondolkodnak, akik azonban az eddigi baloldali kormányzatok csekély eredményeinek látára, egy más szélsőséges párthoz csatlakoztak. Különösen vonzóvá teszi az ilyen emberek számára az antiszemizmust von Gräfe völkisch képviselő, aki nemesak hogy szociális frázisokat puffogat, hanem Goldebe nevű birtokán szociális intézményeket is létesített.

A meggyőződéses antiszemita érzelmi emberek köré az olyan tömegemberek csoportosultak akik ott érzik legjobban magukat, ahol nagy a zajlás. Verekedő, erőszakos, terrorista természetű emberek, akiknek eszmei meggyőződésük természetesen a legminimálisabb. Innen van, hogy az antiszemita csoportok ingadozó és a csoportok súlypontjai eltolódnak. Aki nincs beavatva belső antiszemita titkokba, nem tudná megmon-

dani, vajjon Hitler és Ludendorff egy platformon állanak-e, hogy vajjon ez, vagy az a vezetőegyenység kinek a táborában áll.

A nemzeti szociálisták egy év óta, vagyis amióta a német nép balfelé orientálódott, rendkívül mozgalmassak. Minden általam egybehívott békegyűlésen egy-egy nemzeti szocialista is felszólal és ha valahol erőszakosan megzavarják a gyűléseket, egész biztos, hogy emögött nemzeti szociálisták állnak. Ők maguk sokkal több nyilvános gyűlést tartanak, mint a legnagyobb politikai párt. Még a kisebb városokban is fizetett párttitkárságuk van és a nagy berlini Hitler-gyűlésre Németország összes részeiből dobták össze a munkanélkülieket. Ez roppant pénzbe kerül és a szervezet járulékaiból aligha telik erre.

Kérdés tehát, melyik mecenásnak érdeke a nemzeti szociálistáknak ilyen mértékben való támogatása. A nemzeti szociálisták — beszédeik után ítélve — ép olyan ellenségei a kapitalizmusnak, mint a kommunisták. Támogatják a szociáldemokráciát, állítólag azért, mert őket a kapitalisták az orruknál fogva vezetik. Minthogy pénzbeli támogatást csak azoktól lehet várni, akiknek pénzük van, az ember csodálkozva kérde, akad-e olyan örült kapitalista, aki saját gyilkosát támogatja. Ennélfogva az a feltevés, hogy az antiszemitékat csakis azok támogathatják, akik tudják, hogy a beszédől a cselekvésig nagy az út.

És kik lehetnek ezek? Ha az ember hallja a nemzeti szociá-

listák beszédeit, akkor valamit megsejtethet a párt fenntartóiról. Beszédükön vörös fonálként húzódik körülbelül ez az okoskodás: Mi nem harcolunk az ipari és agrárkapitalizmus ellen, egyedül a köcsöntöket támadjuk, vagyis — véleményük szerint — a tőzsei tőkét támadják, amely szerintük zsidó kezében van. Főlélesnek ennek a tarthatatlanságára rámutatnom, de szónokaik meg vannak győződve arról, amit őszsze-vissza fecsegnek. Tulmegy a látókörükön, hogy ma a bank, az ipar, az agrár, a ház és tőzse tőkéje egymásba folyik és nem látják, hogy e tőkéknek csak elnyomó kis részét irányítják zsidó kezek.

Az embernek azt kell hinnie, hogy az antiszemiték, akik mégis támadják egy részét a kapitalistáknak, valami szimpátiát táplálnak a többi antikapitalista csoportokkal szemben. Ez nagy tévedés. Gyűléseimen tapasztaltam: valahányszor egy nemzeti szocialista előadja mondokáját, szinte automatikusan jön egy szociáldemokrata, vagy kommunista és leszed róla minden szenteltvizet. A munkáspártok azért gyűlölnek az antiszemitékat, mert tulzott antikapitalista propagandájukkal sikerült meghasonlást felidézniök a munkások sorában. Ez pedig elég ok arra, hogy a nagyipar támogatása az antiszemitékat. Egész bizonyos, hogy az egész németországi antisemita mozgalmat a reakciós nehézipar támogatja, amelynek legfontosabb érdeke a munkások széjjelforgácsolódása. Egész bizonyos, hogy a nemzeti szociálisták legtöbbje nem tudja, milyen célokra élnek vissza vele.

Egy párisi lap a rajnai megszállás megszüntetését követeli

Szövegezik a létrejött jóvátételi megegyezés szövegét

Páris, június 4. A lapok cáfolják azt a híradást, hogy a jóvátételi szakértői konferencián a megegyezés létrejöhetne a belgiumi márkák ügyének rendezése nélkül. Ebbe a megoldásba a belgákon kívül az olasz és francia delegátusok sem mehetnek bele.

A konferencián egyébként lázas munka folyik. Angol, francia és német nyelven most szövegezik a jelentéseket és a megegyezés szövegét. A munka előreláthatólag ma estig befejezést nyer.

Berlin, június 4. A Wolff távirati iroda párisi tudósítója közli, hogy a „Paris Soir” cikkében azt hangoztatja, hogy legfőbb ideje volna már a Rajnai kiűrésének. A jóvátételi megegyezés már kész a lap hivatkozik arra, hogy az egyezmény megkötésekor a megszállás likvidálása aktuálissá válik. Ez

az időpont — írja a lap — most már elérkezett, a közvélemény várja a tetteket.

Páris, június 4. Schacht dr., a német Birodalmi Bank elnöke levelet intézett Owen Joung amerikai fődélegátushoz, amely levél beavatottak szerint új helyzetet teremt. A „Chicago Tribune” külpolitikai munkatársának véleménye szerint Németország ebben az iratban kézzelfogható újabb bizonyítékát adta jóakarátának. A belgákat a szakértők körében kapacitálják a német javaslatok elfogadására.

Remélik, hogy a konferencia néhány napon belül eredményesen véget ér, különösen Owen Joung optimista, aki kijelentette, hogy szombaton haza akar térni Amerikába és addig feltétlenül eredménnyel fog befejeződni a konferencia.

A barcelónai világkiállítás megnyitásán félmillió ember vett részt

Több mint harmincezer idegen nem kapott szállást

Barcelona, június 4. Néhány nappal ezelőtt nyitották meg a barcelónai világkiállítást. Ennek a napnak a hajnalán, egyszerre mintha elvágták volna a kilométerekre elhangzó kopácsolásokat, kalapalásokat, lármát, a kiállítás területén minduntalan felhangzott sziklarobbanások zaját, — dobszó perdült, a virágos utvonalakon harangok zugása töltötte be a nagy spanyol várost s megindult a bennszülöttek és a vendégek beláthatatlan áradata a világkiállítás óriási területe felé.

Ezen az éjszakán kevés ember aludt Barcelonában. A másnapi nagy ünnepség nagy izgalmá fűtötte az embereket és a városhól a kiállításig vezető utvonalon egymás nyakán és hátán terjeszkedő vendégek és kávéházak zsúfolásig tömve voltak egészen reggelig s főleg idegenekkel, mert több mint 30.000 ide-

gen nem kapott szállást az utolsó éjjel Barcelonában. Hivatalos becslés szerint 300.000-nél több vendég érkezett a megnyitás napjára és több mint kétfélmillió ember szorongott a közel ezer hold területen felépített kiállításon.

A kiállítás épületei közül ugyszólván egy sincsen készen, de ez semmit sem rontott a nagyszerű látványosságon, a kiállítási terület pompáján, mert minden talpalatnyi helyet, állványt, faágat a kiváncsiak estei tartottok megszállva.

XIII. Alfonz spanyol király a királyi család tagjaival már szombaton délben megérkezett Madridból Barcelonába és barcelónai palotájában tartott értekezleten maga irányította a megnyitásra vonatkozó intézkedéseket.

Vasárnap délelőtt féltizenkettőkor indult el a királyi család a kiállítás felé. Az utvonalon a spanyol hadsereg kato-

nának festői egyenruhája mögött az ünnepi közönség színes kosztümjei, csipkékendői, legyezőinek vibráló mozgása, a szőnyegekkel és tarka selymekendőkkel díszített erkélyek a tavaszi napfényben uszó zöldplatanos avenükön a legvarázslatosabb képet nyújtottak.

A király és királyné a la Grand Daumont hatlovas hintón hajtottak a Montjuich hegyen levő Palazzo Nazionale felé, ahol a kiállítás ünnepélyes megnyitása zajlott le.

Ezalatt a Palazzo Nazionale dísztermében gyülekeztek Spanyolország elkötelezettek és a negyven kiállító nemzet megbízottai. Óriási terem ez, amelynek háromemeletes karzatain 6500 ülőhely van.

Tizenkét óra előtt néhány perccel érkezett meg a királyi menet a Palazzo Nazionalehoz. Felharsant a spanyol királyhimnusz miközben a király és a királyné elfoglalták helyüket a trónon. Most a trón elé lépett Foranda márk tábornok, a világkiállítás elnöke és elmondta a kiállítás történetét. Utána Viver báró, Barcelona katonai parancsnoka és főpolgármestere köszöntötte a királyi párt és a külföldi kiállító nemzeteket, majd Primo de Rivera kormányelnök megkérte a királyt, hogy a kiállítást nyissa meg.

A király kezével intve adta meg a jelet a megnyitásra, mire megőrdültek a Montjuich-erőd ágyúi, példátlan hangzavarban törtek ki a kikötőben horgonyzó spanyol, francia, dán, olasz és angol flották szíréni és a kiállítás óriási szíréni. Amint a beszédek véget értek, hirtelen elhomályosult az ég: 5000 postagalamb szállott fel a kiállítás területéről, hogy az egész világba hírül vigye a kiállítás megnyitásának eseményét. Egyszerre felcsattant a kiállítás lefogott attrakcióinak lármás fergetege. Megindult a kilométeres árkád vezése és vele egyidőben nyolevanméterre ugró óriási szökőkút, ugyanakkor a kiállítás területén elvetett többi sok száz kisebb-nagyobb szökőkút és fontana, száz és száz zenekar zengő, egybefolyó és egymásra licitáló hangzavarát hozta-vitte a szél.

Ezután a királyi pár megtekintette a nemzeti palotában összehalmozott és minden muzeumi fogalmat meghaladó műkincseket és képeket. Ezzel be is fejeződött az ünnepélyes megnyitás, ami azonban távolról sem jelentette azt, hogy a kiállítás készen is volna. Még hetekig fog eltartani, amíg minden elkészül. Állag azonban mindennap megnyitnak egy-egy félig kész pavillont.

Cserépkályhák

Allandóan nagy választékban, különböző színek, modellek és nagyságban.

Gyári árak!

Fayence-lapok falburkolathoz konyhák fürdőszobák és folyosók részére.

Kérjen árajánlatot!!

TERRACOTTA

Cserépkályha gyári lerakat Brassó, Vasut-uca 3/a.

Grand-Hotel BUCURESTI. A legmodernebb kényelemmel felszerelve. — Fördőszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, óvasótere más fodrászműhely. Bár-Buffer. Rendkívül leszállított szobaárak!

Szerda, 1929
Az
Char
Ülés
London, jun
sok által tere
tulában van.
betős rezigná
tek a félreá
Minden jel s
helyzet tisztá
hogy Macdon
A válság t
jelentések szá
Baldwin mi
tokán tegnap
ör és a király
Baldwin fél-f
miniszterelnö
gépkocsin viss
win a nagyo
sét megakada
vatal előtt
földalatti foly
Streetre, Bal
gépkocsin az
ségi palota ka
Délután öt
voit, amely
miniszterek
sukat. A r
dást holnap
nap hivatal
A Reutter
hogy Baldwin
rozta, hogy le
A miniszter
mazó informá
az az állaspon
se értelmében
következnie s
lag kijelentett
amíg Macdon
szére éppen e
pártjának át
London, jun
kihallgatáson
villában a ki
kormányára len
Az uralkodó
dienciára M
Politikai
tartják, hog
kihallgatás
A lapok ne
hogy Macdon
kivül más mi
son magának
Ponsombyt, r
ják külügyminis
tári kancellár
nyában.
A király az
föltötte, állap
lomra.
Chambe
London, jun
ülése egy óra
sen Chamber
rült ferde he
rozása folyta
külügyminisz
volna utaznia
júniusi ülész
ból.
Mint a la
berlain ne
pillanatban
meretes ar
mostani m
szakon A
Baldwin m
sorba utazott
ientse a korm
A munkásp
zottsága tegn
amelyen hir

Az angol király elfogadta Baldwin lemondását és Macdonaldot hívta meg audienciára

Chamberlain már nem megy el Madridba a népszövetségi tanácsülésre. A liberálisok kénytelenek támogatni a munkáspártot

London, június 4. Az angol választások által teremtett káotikus helyzet tisztulásban van. A konzervatívok meglehetősen rezignációval bár de beletörődtek a félreállítás szükségességébe. Minden jel szerint pár napon belül a helyzet tisztázódik és pedig olyképen, hogy Macdonald veszi át a kormányt.

A válság tisztázódásáról a következő jelentések számolnak be:

Baldwin miniszterelnököt vidéki birtokán tegnap felkereste a titkos pécsetőr és a király magántitkára, kikkel Baldwin fél-fél órán át tárgyalt. A miniszterelnök és felesége ma délelőtt gépkocsin visszatért a fővárosba. Baldwin a nagyobb csoportosulás képződését megakadályozandó, a kincstári hivatal előtt leszállt autójáról s a földalatti folyosón ment át a Downing-Streetre, Baldwin felesége folytatta a gépkocsin az utat s ő a miniszterelnöki palota kapujánál szállott ki.

Délután öt órakor minisztertanács volt, amelyen az összes jelenlévő miniszterek felajánlották lemondásukat. A miniszterelnök a lemondást holnap közli a királlyal s holnap hivatalosan is nyilvánosságra hozzák.

A Reutter távirati iroda jelenti, hogy Baldwin miniszterelnök elhatározta, hogy lemond.

A miniszterelnök környezetéből származó információk szerint Baldwinnek az az álláspontja, hogy a nemzet döntése értelmében most Macdonaldnak kell következnie s a miniszterelnök állítólag kijelentette azt is, hogy az a két év amíg Macdonald kormányozni akar, részére éppen csak hogy elegendő lesz pártjának átzervezésére.

Macdonald a királlyal

London, június 4. Baldwin ma délben kihallgatáson jelent meg a windsori villában a király előtt és benyújtotta kormányja lemondását.

Az uralkodó holnapra meghívta audienciára Macdonaldot Windsorbába.

Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy Macdonald a holnapi kihallgatáson megbízást kap kormányalkításra.

A lapok nem tartják valószínűnek, hogy Macdonald a miniszterelnökségen kívül más miniszteri tárcát is megtartsa magának s ezért Hendersont, Artur Ponsombyt, majd Thomast kombinálják külügyminiszternek, Snowden kincstári kancellár lesz Macdonald kormányában.

A király az éjszakát egyébként jól töltötte, állapota nem ad okot aggodalomra.

Chamberlain nem megy Madridba

London, június 4. A minisztertanács ülése egy óra hosszat tartott. Különösen Chamberlain külügyminiszter került ferde helyzetbe a lemondás elhatározása folytán, mert mint ismeretes a külügyminiszternek Madridba kellett volna utaznia a népszövetségi tanács júniusi ülészkán való részvétel céljából.

Mint a lapokkal közölték, Chamberlain nem utazik Madridba s e pillanatban még egyáltalán nem ismeretes annak a személye, aki a mostani madridi népszövetségi ülészkon Angliát képviselni fogja.

Baldwin miniszterelnök délben Windsorba utazott, hogy a király előtt bejelentse a kormány visszavonulását.

A munkáspárti nemzeti végrehajtó bizottsága tegnap hosszabb ülést tartott, amelyen hír szerint megtették az előke-

születeket a kormány átvételére és a kormányzati reszortok személyi elosztásának kérdését vitatták meg.

A liberálisok támogatnak.

Liberális körökben a sajtó munkatársai előtt kijelentették, hogy hajlandók a munkáspártot a munkanélküliség megszüntetésére vonatkozó törekvéseiben támogatni, de ennek előfeltételül szabják az új választójogi reformot s azt, hogy a munkáspárt a szocializálásban ne kö-

vesse a szélsőséges irányzatok politikáját.

A lapok valószínűnek tartják, hogy Lloyd George kénytelen lesz belemenyülni a munkáspárt támogatására irányuló politikába, mert attól kell tartania, hogy pártjának baloldali elemei esetleg pártszakadást idéznek elő s a munkáspárthoz csatlakoznak mely esetben Macdonald megszerezheti az abszolút többséget.

London, június 4. A királyt tegnap

csak egy orvos látogatta meg. Állapota kielégítő, amit bizonyít az a körülmény is, hogy a lord mavorhoz köszönő táviratot intéztetett a születésnapja alkalmával érkezett nagyszánu üdvözlésekért.

Wedgwood ezredes — az admirális első lordja lesz

London, június 4. Macdonald nagyjában véve már összeállította a munkáspárti kormány minisztereinek névsorát. A munkáspárti kormány miniszterei szerint a következők lennének: Pénzügy: Snowden. Külügy: Thomas. Az admirális első lordja: Wedgwood Ben. Hadügy: Hugh Laiton. Belügy: Clynes. Légelhajzás: Tompson lord. Kereskedelem: William Graham. Földművelésügy: Noe Buxton. Közoktatásügy: Sir Treveilian. India helyettes államtitkára: Olivier lord. Lancaster hercege és Anglia népszövetségi megbízottja: Sir Oswald Mosley.

Lemondott a legfőbb törvényhozási tanács liberális elnöke,

mert nem tudta mentalitásával összeegyeztetni a kormány gazdasági és politikai elveit

(Bucuresti-Bukarest, június 4. Az Uj Kelet tud.) A kamara ma délutáni ülésén Pistiner elmondja, hogy De Montenuro rendőrfelügyelő Goga belügyminiszteréje alatt eltávolította a csernóci rendőrprefekturáról az összes zsidó és német tisztviselőket.

Goga: Ez nem felel meg a valóságoknak. Kérek vizsgálatot ebben az ügyben.

Joanitescu belügyminiszteri államtitkár megígéri Gogának, hogy le fogja folytatni a vizsgálatot.

Stan többségi képviselő kérdi a kormányt, miért mondott le tisztéről Anghelescu, a legfőbb törvényhozási ta-

nács elnöke.

Junian igazságügyminiszter azonnal válaszol az interpellációra. Kijelenti, hogy a legfőbb törvényhozási tanácsnak nincsenek politikai atribúciói és szerepe kizárólag technikai természetű: abban áll, hogy a parlament elé kerülő törvényjavaslatokat megvizsgálja és megállapítja, hogy azok nincsenek-e ellenkezőben az alkotmánnyal, vagy az ország érvényben lévő törvényeivel. Anghelescu a liberális párt tagja volt és mint ilyen nem tudott érzelmei fölé emelkedni. En állandóan kerültem azt hogy alkalmat adjak Anghelescunak,

hogy a liberálisok felé mártírnak játssza ki magát. Anghelescu, úgy látszik, nem tudta bevárni, míg megbántják és lemondott. Lemondó levelében azt írja, hogy mentalitásával nem tudja összeegyeztetni az új kormány törvényhozásában érvényesülő gazdasági és politikai elveket. Gondoskodni fogok róla — fejezte be beszédét Junian — hogy a jövőben hasonló esetek ne forduljanak elő.

Ezután folytatták az államvasutak reorganizációjáról szóló törvényjavaslat vitáját, amelynek során Hoiseescu előadó dicséri a javaslatot.

Hat erdélyi vármegyében revízió alá veszik három korosztály katonai sorozását

(Bucuresti-Bukarest, június 4. Az Uj Kelet tud.) Néhány hónappal ezelőtt Erdély északi vármegyében élő kisebbségi ifjaknak teljesen váratlanul és érthetetlenül behívót kézbesítettek ki, amely arra kötelezi őket, hogy rövid időn belül ismét sorozáson jelenjenek meg. A behívók szétküldése érthető izgalmat és nyugtalanságot váltott ki és minthogy szimptomatikus jellegű volt, az érdekeltek érdeklődni kezdtek e különös intézkedés oka iránt. Megállapítást nyert, hogy a kolozsvári VI. hadtest parancsnoksága hat vármegye területére az 1926., 27. és 28. évi sorozásokon felmentett ifjak újból való sorozását rendelte el, állítólag azért, mert e három korosztály sorozása körül

súlyos visszaéléseknek jöttek nyomára. Az intézkedés érthető nyugtalanságot váltott ki, annál is inkább, mert különösen Szatmár és Máramaros megyében a katonai szolgálat alól felmentett ifjak körül számosan megnöszültek és egzisztenciát alapítottak.

Az intézkedés amely teljesen szokatlannal s egyedülálló az ország történetében, természetesen nem arad következmény nélkül. Az avizált megyék (Szatmár, Máramaros, Bihar, Szilágy, Kolozs és Szamos) parlamentáris többséggel intervenáltak Cihosky hadügyminiszternél, hogy ezt a végzetőrikus látogatást keltő rendelkezést visszavonja. A hadügyminiszter azonban hajlíthatatlan maradt, Dr. Fischer József és

dr. Fischer Tivadar országgyűlési képviselők egy máramarosi delegáció élén felkeresték Maniu Gyula miniszterelnököt, akitől a rendelkezés megmásítását kérték. A miniszterelnök magához kérette Cihosky tábornok hadügyminisztert és hosszabb megbeszélést folytatott vele, majd közölte a parlamentárokkal, hogy a hadügyminisztérium eltekint az általános revíziótól. Ezzel szemben felül fogják vizsgálni azt a négyszáznegyolevan egyént, akik ellen konkrét feljelentés érkezett be a hadügyminisztériumhoz. Ezenkívül stichpróbát tartanak a hat megye egy-egy járásában és az általános revíziót csak abban az esetben tartják meg, ha a stichpróbát a vádak valódiságát igazolni fogják.

Figyelem!

Megkezdődött a nagy végeladás Blatt harisnya és kötött áruházában.

Figyelem!

Siessen ezen ritka kedvező alkalmat felhasználni, hogy prima minőségű árut eddig nem létező olcsó árban vásároljon. **Arukészlet egy tételben is eladó.** — Üzleti berendezés eladó.

BLATT, Főtér 13.

1929 június 5.
 de Glogna
 turarie
 dy
 de Parris
 Club
 orso
 ja mögött az ün-
 kosztümjei, esp-
 vibráló mozgása,
 a selvemkendők-
 tavaszi napfény-
 avényükön a leg-
 rajtottak.
 a la Grand Dau-
 ajtattak a Mont-
 azzo Naxionale
 hepyeles megnyi-
 azionale diszter-
 ayolország előke-
 lítő nemzet meg-
 z, amelynek há-
 5000 ülőhely van,
 hány perccel ér-
 enet a Palazzo
 a spanyol ki-
 a király és a ki-
 ket a trónon.
 Foranda márki
 és elnöke és el-
 netét. Utána Vi-
 onai parancsnok-
 köszöntötte a ki-
 kiállító neime-
 Rivera kormány-
 t, hogy a kiállí-
 adta meg a jelt
 megőrdültek a
 példátlan hang-
 sötöben horgony-
 n, olasz és angol
 állítás óriási sz-
 lek véget értek,
 z ég: 5000 posta-
 állítás terület-
 gba hírül vigye
 nak eseményet
 kiállítás lefogott
 ergetege. Megin-
 vizesése és vele
 erre ugró óriási
 kiállítás terüle-
 száz kisebb-na-
 na, száz és száz
 yó és egymásra
 oza-vitte a szél.
 megtekintette a
 szehalmozott és
 mat meghaladó
 Ezzel be is feje-
 megnyitás, ami
 lentette azt, hogy
 na. Még hetekig
 den elkészül. At-
 nap megnyitnak
 lort.
 ylhák
 kban, különböző
 nagyságban.
 rak!
 lathoz könyhák
 sok részére.
 niatot!!
 OTTA'
 ári lerakat
 ucca 32.

Kövid hírek a zsidó világból

Newyorkból jelentik: Herbert Hoover az Egyesült-Államok elnöke, az elmúlt héten audiencián fogadta Nahum Szokolowot, a cionista világszervezet végrehajtó bizottságának elnökét. A beszélgetés folyamán Hoover elnök mély szimpátiáját fejezte ki a cionista mozgalommal szemben és behatóan érdeklődött Szokolowtól Palesztina felépítési munkájának haladásáról. Az Egyesült-Államok elnöke hangsúlyozta, hogy mindig a zsidó nép barátja volt, Szokolow ezután Curtia minisztert látogatta meg, akinek köszönését fejezte ki azért, hogy az amerikai kongresszuson Amerikának a Palesztina-mandátumhoz való hozzájárulása mellett foglalt állást.

Warburg Ottó professzor május 20-án ünnepelte Tel Avivban hetvenedik születésnapját. A jubileumi világhírnévként örvendő botanikus, aki a tudományos világban és a zsidó közéletben egyaránt kimagasló helyet foglal el. 1891-ben a berlini egyetem docense lett, Warburg most a telavivai cionista executive mezőgazdasági kísérleti állomásának vezetője. Herzi fellépése óta Warburg a cionista mozgalom lelkes híve, aki 1901-ben az Actions Comité elnöke is volt és a cionista mozgalomnak felbecsülhetetlen szolgálatokat tett.

Frankfurtban a napokban tartotta ülését a Schopenhauer társaság a német filozófusok nagy érdeklődése mellett. Az ülés középpontjában Martin Buber nagyszabású előadása állott, aki vallásfilozófiájának alapveit fejtette ki általános érdeklődés mellett.

Egy nagy amerikai újságkoncern azt a javaslatot tette Stefan Zweignak, hogy tegyen egy körutazást Oroszországban és számoljon be a koncert lapjai számára az új oroszországi állapotról. Stefan Zweig az ajánlatot elfogadta. A szovjetkormány a maga részéről ugyancsak meghívta erre Stefan Zweigot, aki egyike a mai Oroszország legolvasottabb íróinak. Zweig ősszel utazik Oroszországba és átutazása al-

kalmával Krakkóban és Lembergben előadásokat fog tartani.

Az oroszországi zsidó kommunisták egy idő óta éles kampányt vezetnek az összes zsidó vallási ünnepek és hagyományok eltörléséért. Különösen a szombat megtartása ellen dolgoznak az oroszországi zsidó kommunisták, akik attól sem riadnak vissza, hogy a vallásos érzelmű zsidóság szombati istentiszteleteit megzavarják.

Izidor Morizion, az ismert newyorki jogász, aki a cionista mozgalom lelkes híve, százezer dollárt adományozott a jeruzsálemi heber egyetemnek egy szemgyógyászati intézet felépítése céljaira. Ez az intézet tanulmányi és klinikai célokat fog szolgálni. A százezer dollá-

ron kívül, amelyből az intézet felépíthető Morizion kötelezte magát évente tízezer dollárt adni az intézet fentartási költségeire és annak jövőjéről végrendeletileg is gondoskodni.

Dr. Lévi Civita professzort, a kiváló zsidó matematikust, a római pápai tudományos akadémiát agjává választották. Lévi professzor az első zsidó, aki beke-
rült e testületbe, amelynek a pápa és számos kardinális tagja van.

Az ICA Oroszország számos nagyobb városában kivándorló irodát állított fel, hogy az Oroszországból már kivándorolt zsidók gyermekeinek és női hozzátartozóinak Szovjetországba elhagyásban segítségére lehessen. Ezek az irodák for-

ják az Észak- és Délamerikába való kivándorlást is megszervezni.

A Holttenger sávinak kiaknázására vonatkozó koncesszió, amelyet Nowomeysky palesztinai mérnök és Tulloch angol őrnagy kaptak meg, május 23-án életbe lépett. Ezen a napon történt meg ugyanis a koncesszió-szerződés aláírása. A koncesszió kiaknázására társaság alakult, amelynek elnöke Earl of Lytton, tagjai pedig Ernest Tennant, Bernard Flechsner és Felix Warburg, utóbbi kettő a Palestine Economic Corporation of America képviselőiben. Izrael B. Brodie és Eduard Friedmann mint egy amerikai csoport képviselői. A Jewish Colonial Trust is képviseltette magát az igazgatóságban.

A párisi postások egyrésze sztrájkba lépett, másik része szabotál

Páris, június 4. A postai alkalmazottak egy része, főként a kommunista pártához tartozók, huszonegy óra óta sztrájkol. A rendőrség a postákon kénytelen volt nagyszabású óvintézkedéseket foganatosítani, hogy a dolgozni akaró tisztviselőket a sztrájkolók ne zavarhas-

sák. A postaügyi államtitkár kijelentette, hogy a sztrájk nem terjed ki a szociáldemokrata postai alkalmazottakra. Szerinte csak a kommunisták sztrájkolnak.

Újabb jelentések szerint a sztrájk hatása máris érezhetővé vált. Az alkalmazottak egyharmada helyén maradvá ölbe-

tett kezekkel sztrájkol. A délelőtti folyamán több letartóztatás történt. Főleg azokat vették őrizetbe, akik társaikat a munkában zavarták.

A postaigazgató fogadta a sztrájkolók egy küldöttségét. Megegyezés még nincs.

A Zsidó Parlamenti Klub interpellációra készül a zsidó hitközségek agrárügyében

(Bucuresti-Bukarest, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara tegnapi ülésén dr. Fischer Tivadar képviselő napirend előtt felszólalt és felkérte egyrészt a földmivélségi, másrészt a választásügyi minisztert, hogy a kisebbségi egyházak agrárügyeire vonatkozó ösz-

szes dossziereket bocsássák rendelkezésére mert ezen a téren olyan igazságtalanságok történtek, amelyek sürgős orvoslásra várnak. A Zsidó Parlamenti Klub részéről dr. Fischer Tivadar már a legközelebbi napokban terjedelmes interpellációban fogja feltárni azokat a sé-

relmeket, amelyek a kisebbségi, főleg zsidó hitközségeket értek az agrárkiszajátítások során és mint kirívó példát fogja felhozni a nagyiködi hitközség 30 holdjának kálváriáját. Parlamenti körökben nagy érdeklődéssel tekintenek az interpelláció elé.

Másodrendű tantárggyá degradálták a hittant az állami iskolákban

Dr. Fischer József képviselő intervenciója a szombati íráskényszer és a hittantanítás ügyében

(Bucuresti-Bukarest, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Fischer József képviselő tegnap a Zsidó Parlamenti Klub titkáranak, dr. Benvenistinek kíséretében felkereste Costachescu közoktatásügyi minisztert, akinél két, a zsidóságot közelről érintő fontos ügyben interveniált. Mindenekelőtt ismét szövegnyegre hozta a zsidó diákoknak szombaton és ünnepnapokon az íráskényszer alól való felmentését és ebben a kérdésben igen részletes memorandumot nyújtott át a miniszternek, amelyben feltárja, hogy a külföldi államokban miképpen lett elrendezve ez a kérdés. Működésben lesz ez a rendkívül tanulságos memorandumot bővebben is ismertetni az Uj Keletben.

A másik kérdés, amelyben dr. Fischer József interveniált, a zsidó hittantanítás kérdése az állami iskolákban, amely körül eddig a legnagyobb rendszertelenség uralkodott. A legtöbb helyen a zsidó hittani érdemjegyet nem foglalták be az évvégi bizonyítványokba.

Costachescu miniszter válasza ebben az ügyben egészen meglepő volt. A miniszter kijelentette, hogy

az érvényben lévő elemi és középsiskolai törvények nem sorolják a hittant a rendes tantárgyak közé és ezért a hittani érdemjegyek nem is befolyásolhatják a bizonyítvány ugnyezését méltáját.

Eddig megtörtént ugyan számos helyen, hogy a hittant is bevették a rendes tan-

tárgyak közé és épen ezért már a közeli napokban meg fog jelenni a Monitorul Oficialban egy rendelet, amely minden kétséget kizáró módon le fogja szögezni, hogy a hittani érdemjegyet nem foglalandó be az évvégi bizonyítványba. A hittan tanítása ugyan továbbra is kötelező lesz, de csak annyiban, hogy a tanulóknak az évvégi bizonyítványt csak akkor szolgáltatják ki, ha felekezetiük lelkésze által igazolják, hogy a hittantanításon résztvettek és abban megfelelő előmenetelt tanúsítottak.

Dr. Fischer József kifejtette, hogy a zsidóság a minisztériumnak ezt az álláspontját magára nézve sérelmesnek érzi, mert

ilyenformán a hittanítás másodrendű tantárggyá süllyed és bagatellizálva lesz.

Az ifjuság erkölcsi nevelése szempontjából feltétlenül szükséges, hogy a hittan is a többi tárggyal egyenrangú kötelező tantárgy legyen. A Zsidó Parlamenti Klub ebben az irányban meg fogja tenni a szükséges parlamenti lépéseket.

A szombati írás kötelezősége alól való felmentés ügyében Costachescu miniszter megígérte, hogy a Parlamenti Klub memorandumának áttanulmányozása után haladéktalanul rendezni fogja ezt a kérdést.

A gazdasági bizottság felemelte a buza behozatali vámját. Bukarestből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága tegnap ülést tartott és elhatározta, hogy a buza beviteli vámját 6000 lejről 15.000 lejre emelik fel. A bizottság egyben tárgyalás alá vette az angol Schröder cégnek utéptési ajánlatát az 560 milliós utéptő program megvalósítására. A bizottság az ajánlatot általában alkalmasnak találta további tárgyalások alapjául és elhatározta, hogy felhívást intéz a Schröder céghez, küldjön ki egy tájékoztató megbizottat, akivel a további tárgyalásokat lefolytassák és megállapodás esetén a szerződést véglegesen megkötéssék.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Gleichenberg

(Ausztria) világhírű fürdőhelyen május 20-án megnyit az első

orth. kóser

vendéglő és szálloda. Gyönyörű fekvésű szobák és nagyon mérsékelt árak. Tájékoztatót és tét szívesen küldünk akár magyar, akár német nyelven.

Weiss & Eisen
Hotel Dreibaum.

A VILÁGHIRŰ

Marcel Guerlain illatszergyár

PARIS

köz, hogy semmi közössége nincs azokkal a cégekkel, amelyek nevével visszaélve, cikküköt neve alatt árusítják.

MINDEN EREDETI

Marcel Guerlain készítmény egy a vezérképvisele által aláírott és lebélyegzett az eredeti éget igazoló ellenőrző szelvényt tartalmaz. Csakis speciális szaküzletekben kaphatók.

Aki zsidónak érzi magát,

megváltja a sékelt

Amerikai mintára férfiföltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj

Sz a di

London, júri-
rigai levelező
szovjetkormá-
tét az orosz f-
tást adott a

a Né A bizot

Páris, júni-
beavatott hel-
alapján meg-
a hirt, hogy
bizottság a n-
járás módo-
álláspontot fo-

Sz

A Jo

Newyork, i-
dóság történe-
sített segélyal-
Comittee". A
követő évek n-
rópa keleti re-
is töretlen er-
zessel dolgoz-
sén és a zsidó
dasági nivója

A Joint évi-
jus utolsó r-
Newyorkban.
man Newyo-
mányzójának
N. Rosenberg
terjedelmes r-
Joint eddigi
pította, hogy

ez a jóléti
morgó zsidó

Cel m vi Az

(Cluj-Kolo-
let tud.) A p-
ba tegnap n-
mi tanárok r-
melyen az ő-
viseltették r-
kongresszuson
román akade-
gratti, a buk-
tora, C. Stát-
Petrescu buk-
dr. N. Leon
Miháiesi, a
Spulber Iesa

a csernovitzi
A konferen-
lozsvári egy-
aki rámutató
melyekben a
foglalt. Ké-
figyelmét a
járól szóló
kérdésre, a
des szükség-
lást követel
azon tényked-
egetőbb tanú

Szovjetország megszakította a diplomáciai összeköttetést Kínával

London, június 4. A „Morningpost” rigai levelezője közli azt a hírt, hogy a szovjetkormány felszólította Kína követét az orosz főváros elhagyására a utasítást adott a Kínában lévő szovjetköt-

ségeknél, hogy huszonnégy órán belül hagyják el Kína területét. Az intézkedésre az adott okot, hogy Kína megtagadta a karbini orosz követségen tartott

házkutatás és a követség negyven tisztviselőjének letartóztatása ügyében Kínához intézett orosz tiltakozó jegyzék átvételét.

Elbukott a kisebbségi álláspont a Népszövetség kisebbségi bizottsága előtt

A bizottság a „békés állapotok” megzavarásától féltve, hozta meg reakciós határozatát

Páris, június 4. A „Le Petit Parisien” beavatott helyről származó információk alapján megnyugvással kommentálja azt a hírt, hogy a népszövetségi tanulmányi bizottság a népszövetségi kisebbségi eljárás módosítása tekintetében azt az álláspontot foglalja el, hogy ez az eljárás

módosítás csak a kisebbségi szerződéseket aláírt államok hozzájárulásával történhetik. A Chamberlain, Quinones de Leon és Adacci fődelegátusokból álló bizottság jelen pillanatban megengedhetetlennek tartja a garanciák kibővítését, mert ezzel agitációs eszközt adhatnának

a kisebbségek kezébe és hozzájárulnának a békés állapotok megzavarásához. A bizottság előterjesztett jelentése mindazonáltal tartalmaz némi módosításokat, de ezek inkább csak formai természetűek.

Százmillió dollárt fordított eddig a Joint az európai zsidók felsegélyezésére

A Joint gyökeres átszervezését határozza el a Joint Distribution Committee idei konferenciája

Newyork, június 4. Az amerikai zsidóság történeti jelentőségű, intézményesített segélyakciója, a „Joint Distribution Committee”. A Joint, amelyet a háborút követő évek nyomára — különösen Európa keleti részein — kellett életre, ma is töretlen erővel és nagy zsidó megérzéssel dolgozik a zsidó nyomor enyhítésén és a zsidó tömegek szociális és gazdasági színvonalának emelésén.

A Joint évi konferenciáját ezidén május utolsó napjaiban tartották meg Newyorkban. Colonel Herbert H. Lehmann Newyork állam helyettes kormányzójának elnöklété mellett. James N. Rosenberg, a Joint helyettes elnöke terjedelmes referátumban ismertette a Joint eddigi munkásságát és megállapította, hogy

ez a jóléti intézmény Európa nyomorgó zsidói között eddig több mint

százmillió dollárt osztott szét.

Ezt az összeget amerikai és kanadai zsidók adták össze, hogy az európai és palesztinai inséges zsidókra segítsenek. Szónok hangsúlyozta, hogy a Jointmunkára továbbra is nagy szükség van.

Felix M. Warburg sürgönyileg buzdította további munkára a Joint vezetőit, ugyszintén az Oroszországban időző dr. Josef Rosen igazgató, aki jelezte, hogy az oroszországi zsidókra katasztrófát jelentene a Joint akciójának abbamaradása.

A vita során az a vélemény alakult ki, hogy az akciót továbbra is folytatni kell. Az elmúlt hónapokban szavazást rendelték el arról, vajon folytassák-e a Joint-gyűléseket.

Százezer Joint-alkalmazott kérdeztek meg és ezeknek 96 százaléka a munka további folytatását követelte.

Louis Marshall javaslatára egyhangulag elhatározták, hogy a Joint-gyűléseket folytatni fogják és

1929 július elsején új kampányt indítanak, amelynek egy év alatt legalább két és fél millió dollárt kell eredményeznie.

Ezt a pénzt az olyan országok inségesi között kell szétosztani, akik az elmúlt tél hidege következtében szenvedtek szokatlan módon.

Ugyancsak Marshall javaslatára elhatározták a Joint gyökeres átszervezését. A Jointnak ezentul nem lesz jótékonyági jellege, hanem átalakul egy demokratikus alapon nyugvó és a zsidó tömegek szociális emelését elősegítő intézménnyé. A reorganizáló bizottságban helyet foglalnak: Louis Marshall, Felix M. Warburg, dr. Cyrus Adler és az amerikai zsidó közélet más kitünőségei.

Cenzort állítanak minden egyetem mellé, hogy az egyre szaporodó visszaéléseket megakadályozzák

Az egyetemi tanárok kongresszusának érdekes határozatai

(Cluj-Kolozsvár, június 4. Az Uj Kelet tud.) A kolozvári egyetem aulájában tegnap nyílt meg a romániai egyetemi tanárok rendezévi kongresszusa, amelyen az összes egyetemi városok képviseltették magukat. Megjelentek a kongresszuson Racovita professzor, a román akadémia elnöke, E. A. Pangratti, a bukaresti egyetem volt rektora, C. Stătescu, S. G. Longinescu, E. Petrescu bukaresti egyetemi tanárok, dr. N. Leon Borcea, Dasovici Ionescu Mihăilesti, a jasi egyetem tanárai és Spulber Iosan Mormelina, N. Florescu, a csernovitzi egyetem professzorai.

A konferenciát Sextil Puscariu kolozvári egyetemi tanár nyitotta meg, aki rámutatott azokra a kérdésekre, amelyekben a konferenciának állást kell foglalnia. Külön felhívta a konferencia figyelmét az egyetemi oktatás reformjáról szóló törvényjavaslatra, a diákkérdésre, a professzionális szervezkedés szükségességére. Erélyes állásfoglalást követel a mindenkor kormányok azon ténykedésével szemben, hogy a legégetőbb tanügyi problémákban az egye-

temek megkérdése nélkül terjesztettek elő javaslatokat.

A diák-kérdéssel kapcsolatban Sextil Puscariu, a konferencia elnöke, hibáztatja azt, hogy a kormányok eddig a diákokat segélyezték és nem pedig az egyetemeket. A diák-kérdés megoldását az egyetemen keresztül látja megoldhatónak.

A kedd délelőtti ülésen Banescu professzor, kolozvári egyetemi tanár elnökölt, majd általános érdeklődés mellett Racovita professzor, a román akadémia elnöke, tartja meg referátumát a gyakorlati iskoláknak az egyetemekhez való csatlakozás kérdésében. A konferencia egyhangulag úgy határozott, hogy javasolni fogja ennek a tervnek levételét a napirendről, mint időszertlent.

A kongresszushoz javaslat érkezett be, amely egy cenzori állás felállításának tervét vetette fel, hogy a visszaélések az egyetemen elkerülhetők legyenek. A kongresszus a terv mellett döntött oly értelemben, hogy a cenzort az egyetemi szenátus választja egyévi időszakra és működési köre nem jöhet

ellentétbe az egyetemek autonómiájáról szóló szabályzattal. Elhatározta, a kongresszus egy egyetemközi bizottság felállítását is, amely minden évben október 10. és 15-ike között közös megbeszélésre gyűl hivatalból össze.

Nem kevésbé érdekes referátum volt az, amely az egyetemi katedrák tulságos differenciálása ellen foglalt állást. Megállapították, hogy ez egészen komikus helyzetet teremt. A diákok egyebet se csinálnak, mint egyik tereméből a másikba futnak és közben természetesen nem jut idejük semmiben sem elmélyülni. Emő kérdés gyakorlati megoldásában a konferencia úgy döntött, hogy javasolni fogja a tulságosan specializált tantárgyaknak kötelező hallgatásától való felmentését.

A konferencia munkásságát még nem fejezte be. A megbeszélések még a holnapi nap folyamán is tartani fognak. Itt említjük meg, hogy az egyetemi tanárok tiszteletére az Avram Jancu diákotthonban nagy bankett volt, a mely a hajnali órákban ért kedélyes hangulatban véget.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáság zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felolós szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszei Ernő,
Str. Lipscani 91.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Megint két óceánrepülő kész a startra. Madridból jelentik: Coudouret és Maillot francia kapitányok tegnap megérkeztek a Sevilla melletti La Plata repülőtérről. A két francia tiszt kedvező időjárásjelentések esetén esetleg ma délután startol Newyork irányában az Atlanti Óceán átrepülésére.

— Hivatalos kommuniké adtak ki a kémkedő esch vezérkari kapitány ügyéről. Prágából jelentik: A nemzetvédelmi minisztérium sajtóosztálya kommuniké közölt a kémkedéssel vádolt esch vezérkari kapitány ügyében. Az őrizetbe vett tiszt neve Faibout Jaroslav, 1886-ban született, nős, gyermekei nincsenek. A vezérkar iródájában alárendelt ügykötőt töltött be s magánélete már hosszabb idő óta óvatosságra készítette felelvőit. A kommuniké ezután megállapítja, hogy bár a vezérkar aktái főbb-ekvésebbé vámanennyien fontosak, azoknak az aktáknak, amelyekhez a kapitány hozzájuthatott, korántsem volt akkora jelentőségük, mint amilyent egyes érdekeltséget hajhászó lapok azoknak tulajdonítottak.

— Maxim Gorkij beavasztották a szovjetunió központi végrehajtó bizottságába. Moszkvából jelentik: A népbiztosok Moszkvában tartott ülésén Maxim Gorkijt beavasztották a szovjetunió központi végrehajtó bizottságába. Maxim Gorkij tudvalevőleg elhatározta, hogy visszatér Oroszországba és a szovjet központi végrehajtó bizottságába való beavasztása is amellet szól, hogy közte és a szovjet között felmerült nézeteltéréseket sikerült elsimítani.

— Werner Krauss, a Burgszínház világhírű művésze, a szinpadon karját törte. Bécsből jelentik: Werner Krauss, a világhírű német színművész, a Cyrano egyik próbáján súlyos baleset érte a Burgszínház szinpadán. Az egyik jelenetben a Cyrano szerepét játszó Werner Kraussnak fára kell másznia. A fa megingott, a művész lezuhant és a karját törte.

— Milliós sikkasztás a prágai pénzügyorségen. Prágából jelentik: A pénzügyorségen többmillió sikkasztásnak jöttek nyomára. Összesen huszonnegyzöt pénzügyi főtisztviselőt tartóztattak le. A szélhámosság számai bizonyos nyomok szerint egészen Párisig vezetnek.

— Berohant az autó a kávéházi terrasz vendégei közé. Párisból jelentik: Egy saintietiennei garázstulajdonos fia az apja távollétében felült a garázs egyik autójára és kocsikálni indult. A fiu nem tudta a gépet vezetni, elvesztette a kormány fölötti uralmat és belerohant egy kávéház nyitott terraszába. Sok asztalt és széket összetört. Őt embert megsebesített. A felháborodott közönség megakart a gondatlan fiut lincselni, akit a bántalmazástól csak az óvott meg, hogy a rendőrség idejében letartóztatta.

— Mexicóban nem üldözik tovább a katolikusokat. Párisból jelentik: A Havas távirati iroda mexicói tudósítója nak közlése szerint Gil elnök most kiadott rendelete véget vát a vallásháborúnak. A köztársasági elnök a dekrétumban közli, hogy az istentiszteletek megtartásának a jövőben semmilyen részről nem lesz akadály a az országból származó papok az azonnali életbelépéstől számítva, bármikor visszatérhetnek az országba, anélkül, hogy bármilyen bántódásuk eshetnék vagy ellenük eljárást folytatnának le.

Audienciára jelentkezett két leprás beteg Mihalache miniszternél. Bukarestből jelentik: Mihalache földművelésügyi miniszter kabinetfőnökénél tegnap két leprás beteg jelentkezett, akik mindazon be akarták jutni a miniszterhez. A kabinetfőnök csak nehezen tudta távoltartani a ragályos betegeket; orvost hivatott, aki mindkettőt a Lepakórházba szállította. A kórház egy másik beteget ugyancsak tegnap az egészségügyi minisztériumban jelent meg és panaszkodott a rossz bánásmód miatt. Ezt is visszazsárolták a kórházba.

Az első beszélőfilm-bemutató Berlinben, Berlinből jelentik: Tegnap volt az első beszélőfilm-bemutató a német birodalmi fővárosban. A film amerikai izlésű s ezért nem talált tetszésre a német közönség körében, de a bemutató halgatósága így is elismerte, hogy technikai tekintetben a beszélőfilm Amerikában már nagy tökéletességű fokot ért el.

Repülőkatasztrófa Ujvidék és Pancsova között. Belgrádból jelentik: Ujvidék és Pancsova között egy katonai repülőgép légvíványba került és megbilblent. Egyik katonai megfigyelője, aki előírásellenesen nem volt odaszíjazva üléséhez, a nagy magasságból kiesett a gépből. A megfigyelő szörnyelhalt, holttestét parasztek találták meg Pancsova közelében a mezőn. A gép pilótája csak több kilométeres ut megtétele után vette észre, hogy egyik megfigyelője a gépből kiesett.

Betegségnél, szorulásnál Koprologyen minden háznál

Munkásturisták szerenésétlensége. Mährisch-Ostrauból jelentik: Neufitschein közelében egyik marienbergi munkásturistaegylet huszonnyole tagját szálító teherautó felborult. A szerenésétlenségnek három halottja, hat életveszélyes sebesültje van s a turisták közül egyik sem került ki könnyebb sérülések nélkül a felborult teherautó alól.

Anyagi zavarai miatt kártotta családját egy bécsi postafakarekpenztári tanácsos. Bécsből jelentik: Symann Hugó dr. postafakarekpenztári tanácsos anyagi zavarai miatt tegnap agyonlötöte feleségét, tizenegy éves és öthónapos gyermekét, majd öngyilkos lett.

A német delegáció már elutazott Madridba. Párisból jelentik: A népszóvetségi tanács utasította a német delegációt Schubert német külügyi államtitkár vezetése alatt tegnap Párisba érkezett, ahol a pályaudvaron von Hoersch német nagykövét s a nagykövetség személyzete várta. A delegáció este tovább utazott a spanyol fővárosba.

Berlin mellett borzalmasan megcsontított fejnélküli holttestet találtak. Berlinből jelentik: Nagy riadalom volt szombat reggel a Berlin melletti Schildhorn községben. Nehány asszony, akik a Havel partjára mentek mosni, a folyó parton egy nő fejnélküli és borzalmasan megcsontított hullájára akadtak. A csendőrség a folyó egész medrét felkutatja hogy a holttest hiányzó részeit megtalálja, de a kutatások eddig nem vezettek eredményre. A rejtélyes holttest ügyében a nyomozást nagy erővel folytatják. Az orvosok megállapították, hogy a holttest körülbelül nyolc-tíz nap óta lehetett a vízben és kétségtelennek látszik, hogy a meggyilkolt nő kégyilkosság áldozata. Minthogy már a múlt évben is kifogták a folyóból ugyanazon a helyen egy fej és végtagok nélküli női holttestet, bizonyosra veszik, hogy mindkét gyilkosságot ugyanaz a tettes követte el.

Lengyel diákok megrohmozták a varsói zsidó kollégium épületét

Varsó, június 4. A vasárnap urnalp körmenet alkalmával zavargások voltak a lengyel fővárosban. Egy nagyszámú diákból álló tüntető csoport megrohmozta a zsidó kollégium épületét s a

belső berendezést össze akarta rombolni. A rendőrségi készenlét megakadályozta a rombolás és számos zavargót őrizetbe vett.

Ismét csökkentek a kilátások a megegyezésre a román-magyar optánsperben

Bécs, június 4. -- A magyar-román optánsper közvetlen tárgyaló bizottságok tegnap Cita Davila lakásán, a Bristol-szállóban ültek össze értekezletre. Az értekezleten részletesen megvitaták abban a jelentésben foglaltakat, amelyet Szerényi József magyar kiküldött az első találkozás alkalmával átadott a tárgyalások folytatásával megbízott új román kiküldöttnek az eddigi tárgyalások eredményéről és a még megegyezésre váró pontokról. A két delegáció ma Szerényi magyar főmegbízott lakásán folytatja a megbeszéléseket. Cita Davila az újságírók előtt kijelentette, hogy a bécsi tárgyalások rövid

ideig tartanak. Ezt annál is inkább reméli, mert a magyar delegáció elnöke, Szerényi kijelentette, hogy kész a technikai részletek megvitatására Bukarestbe áttenni a megbeszélések színhelyét, ahol az adatok a két delegációnak rendelkezésére állanak. Davila utalt Mironescu román külügyminiszter nyilatkozatára s kijelentette, hogy Románia semmiképpen sem hajlandó talmenni a százezer aranykoronás, már felajánlott összegre, még abban az esetben sem, ha ez a magatartása a tárgyalások megújítását eredményezné. A százezer aranykoronát Románia husz éven belül történő áruszállításban adja.

150 százalékos haszonnal dolgoznak a kolozsvári villamosművek

(Cluj-Kolozsvár, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A városi villamosművek igazgatósága a napokban terjesztette be a városi tanácshoz az 1928-as év üzleti mérleget. Az utóbbi évek nagy arányú investíciói után a villamosművek elszámolását általános érdeklődés előzte meg. A felmutatott üzleti eredmény, amint megállapítható, teljesen ki elégíti a hozzáfűzött várakozásokat. A villamosművek készpénzforgalma a múlt évben 57 millió 877 ezer lejtt tett ki, amely összegből 26 millió 900 ezer lejes készpénzkiadáással szemben a villamosművek mérlege 30 millió 977 ezer lejes tiszta eredményt mutat fel.

nagyobb elégedetlenséget vált ki az áramfogyasztó közönség körében. Végzetesen elhibáztunk tartjuk a városi tanácsnak azt a politikáját, amely a mai súlyos gazdasági viszonyok mellett százötven százalékos üzleti haszon elvét vitte keresztül a villamosművek kezelésénél. A városi tanácsnak semmi esetre sem lehet célja az, hogy a villamosáram szolgáltatás önköltségi árának két és félszeresét hajtsa be a közönségi adókkal és taxákkal amugy is tulterhelt polgárságon. Es amennyiben az eredmények azt bizonyítják, hogy a villamosáram mai tarifája mellett 150 százalékos haszon áll elő, ugy a városi tanácsnak kötelessége ezen a helyzeten mltőbb változtatni és a villamosáramnak egy új, lényegesen redukált tarifát szabni.

A Jókai síremlék-avatásán a Jókai család kibékült Nagy Bellával

Budapest, június 4. Vasárnap leplezték le Jókai Mórnak, a nagy magyar mesemondónak síremlékét. A kerepesi-uti temetőben lefolyt síremlék-leleplezés végre meghozta a békességet a Jókai-családban. Még ma is sokan emlékeznek, mennyire ellenezte annakidején Jókai Mór családja azt, hogy az idős író feleségül vegye Nagy Bellát, a fiatal zsidó színésznőt, aki nála jóval fiatalabb volt. Ellenezték a házasságot, mindent elkövettek, hogy ne jöjjön létre, de megakadályozni nem tudták. A család haraggal fordult el Jókai Mórtól és fiatal feleségétől. Jókai Mór azután haláláig már nem is érintkezett többé a családjával. Mikor meghalt a nagy író és temetésénél frissen hantolt sírja fölött egy egész nemzet gyászolt — alkalmas pillanat lett volna, hogy a Jókai-család és Jókai Mór özvegye a tragikus esemény hatása alatt kibéküljenek. Ez azonban nem történt meg. A Jókai-család teljesen elfordult az özvegytől, ugyhogy az elmúlt évtizedek alatt valahányszor ünnepségeket rendeztek a nagy magyar író emlékének tiszteletére, külön jelent meg ezeken

a Jókai-család és külön az özvegy is. Így történt ez a Jókai-szobor leleplezésénél és így volt ez a centenárius ünnepségek alatt is. A családnak ez a feszült viszonya demonstratíven látható volt az ünnepségeken, hiszen jóval távolabb állottak egymástól: Jókai özvegye mindig külön állt és ez gyakran feltűnést is keltett.

Vasárnap azután a sírkő leleplezésénél létrejött a béke. Hegedűs Lóránt, mint a Jókai-család egyik legidősebb tagja, odament Jókai Mór özvegyéhez es néhány keresetlen, szívből fakadó szóval arra kérte Jókai Mór özvegyét, hogy felejtsek el a múltat, az évtizedes haragot és fogadják el békeajánlatát, amelyet az egész Jókai-család nevében nyújt feléje. Jókai Mórné könnyezve fogadta Hegedűs Lóránt szavait, megölelték egymást, kibékültek, a sírkőavatásnál pedig már egymás mellett ültek Hegedűs Lóránt és Jókai Mórné és körülvette őket az özvegy és a Jókai családja. A nagy kibékülés már ott a temetőben is osztatlan megnyugvást keltett a jelenlevőknel.

HIREDSSEN AZ UJ KELET-ben

Női és férfiruhákat vegyileg fest, tisztít Unió Cluj

Megnyílt a bécsi világforgalmi hét, Bécsből jelentik: A világkereskedelmi főiskola dísztermében tegnap megnyílták az osztrák világforgalmi hetet.

Újra Konduriotisz leté a görög kürtársasági elnök. Athénből jelentik: A szenátus és a kamara Konduriotisz admirálist újra köztársasági elnökké választotta. Az elnök ez alkalommal 250 szavazatot kapott. Holnap a törvényhozó testületek küldöttségei megjelennék Konduriotisz előtt s közlik az elnökkel újra-megbízatását.

Ügyvédi hír. Dr. Schreiber István ügyvédi irodáját Strada Memorandului 6 alá helyezte át.

Az amerikai farmerek félmilliárd dollárt veszítettek a buza áresése miatt. Londonból jelentik: A Daily Telegraph washingtoni jelentése szerint a szakértők véleménye az, hogy az amerikai farmerek a buza áresésénél eddig már fél milliárd dollár veszteséget szenvedtek. A mezőgazdák körében máris általános a panasz, hogy az árak nem fedezik a termelési költségeket s az Argentínából Ausztráliából és Kanadából diktált ártendenciákra nem lehet más válaszuk, mint hogy csökkenteni fogják a termelést.

Uj kráter nyílt a Vezuvon. Nápolyból jelentik: A Stefani téviriati iroda lenji, hogy a Vezuv nagy kráterének délkeleti részén új kráter keletkezett, melyből harminc méteres szélességben, aránylag nagy gyorsasággal láva ömlik Pompeii irányába. A lakosságot nem fenyegeti veszedelem, mert a láva az 1906 évben keletkezett krátert utjában találja s abban gyűl össze.

A Spitzbergák hőmezőin eltűnt egy filmesz német színtársaság. Oszlóból jelentik: Az Achtenposten jelenti a Spitzbergákról hogy egy német színésztársaság amely expedícióba indult a hőmezőkre, a napok óta tartó szélviharban eltévedt, és eltűnt. A filmtrupp felkutatására eddig három segélyexpedíció indult, de a német színészek eddig még nem kerültek elő. A Lehner Hugo német filmvállalkozó vezetése alatt álló társaság valamennyi tagja jó szél és remélik, hogy sikerülni fog megmenteniük.

Negyvenhat embert ölt meg az amerikai hóhullám, Newyorkból jelentik: A pusztító amerikai hóhullám engedett hevesességéből Newyork képe visszanyerte régi elevenességét. Hivatalos kimutatás szerint a kánikulai napok alatt negyvenhat embert ölt meg a hóguta.

Milliók sikkasztás a prágai pénzügyvárosban. Prágából jelentik: A pénzügyvárosban többmillió sikkasztásnak jöttek nyomára. (Összesen huszonnyole pénzügyi felülvizselt tartózatok lá. A szelthamosság számai bizonyos nyomok szerint egészen Párisig vezetnek.

Bicsad fürdő nyitva június 1-től. Elsőrangú orvosi szaklektintélyektől ajánlja a gyomor, bél, gége hurutos megbetegedése, gyomorfelely, vese stb. bajoknál. Ivókúra, meleg ásványvíz és szénasavas fürdők, hidegvíz gyógyfürdő és inhalatórium. Strandfürdő. Állandó fürdőorvos. Napi pensió 240 lejttől. Diétás konyha. Gyógy- és zenedíj nincs! Vasut, posta, távirda helyben. — Baile Bicsad, jud. Satmar.

Lengyel-jugoszláv kereskedelmi szerződés készül. Belgrádból jelentik: A külügyminisztériumban tegnap kezdődtek a lengyel-jugoszláv kereskedelmi szerződés tárgyalásai. Kumanudi helyettes külügyminiszter üdvözlő beszédben kijelentette, hogy a kereskedelmi szerződés a barátságos viszonyt a két állam között még szorosabbra fonja. Babinski belgrádi lengyel követ, a delegáció elnöke válaszában megköszönte az üdvözlő szavakat s azt hangoztatta, hogy a két ország közötti baráti kapcsolatok meg fogják könnyíteni a szerződés megkötésére irányuló munkálatokat.

Közgazdaság

Engedélyhez kötik a jobbminőségű borok kivitelét

Bucuresti-Bukarest, június 4. — A minisztertanács elhatározta, hogy a román borkivitelét a jobbminőségű borokra nézve a földművelésügyi minisztérium engedélyétől teszi függővé. Minden egyes

szállítványhoz a minisztérium permisso szükséges és a szállítványhoz ezenkívül mellékelni kell egy bizonylatot, hogy a bor analízálva lett és nem hamisítvány.

Charles Rist is a szesz-politika revízióját követeli

A kormány összehívta a szesz-törvény revíziójának előkészítésére delegált bizottságot

(Bucuresti-Bukarest, június 4. Az Uj Kelet tud.) Néhány héttel ezelőtt jelentette az Uj Kelet, hogy a kormányt az adóbevételek csökkenése kényszeríti arra, hogy teljesen új szesz-politikát inauguráljon, 1929 első öt hónapjában szeszadóból mindössze 150 millió lejt inkasszált az állam, míg a költségvetés ez évre a Garoflid-féle törvény alkalmazása mellett is 600 millió bevételt irányozott elő szeszadóból. A szeszadó-illetékek tehát súlyos deficitet mutatnak fel ugyanakkor, amikor az államnak a szeszgyárak ellenőrzése 500 milliójába kerül évente. Ezek a számok végülis meggyőzték a Garoflid-törvény híveit is arról, hogy az a politika, amely a szeszipar ellen irányul, végzetesen hibás volt. Maga Charles Rist is annak a

véleményének adott kifejezést, hogy a szeszpolitikát sürgősen revízió alá kell venni. Ilyen előzmények után Mihai Popovici pénzügyminiszter összehívta azt a már több héttel ezelőtt kinevezett bizottságot, amelynek feladata az új szesz-törvényt előkészíteni. Valószínűnek látszik, hogy a bizottság néhány hét alatt el fog készülni munkájával és az ősi parlamenti szeszadó-első napjában már a kamara elé fogják terjeszteni a Garoflid-féle szesz-törvény revíziójáról szóló törvényjavaslatot. Ugyanakkor a pénzügyminisztérium szigorú utasítást küldött a pénzügyi inspektorátusokhoz, hogy a szeszgyárak működését fokozottabb kontroll alá helyezték és az ugynevezett feketeszesz ellen a legkíméletlenebbül járjanak el.

Kolozsvári és környéki kereskedők temetkezési és rokkantsági önszegélyező egyesülete

Irta: SOMOGYI MIKSA, Cluj

F. hó 9-én vasárnap d. e. fél 10 órára hívta össze a Sfatul Negustoresc kolozsvári osztálya az alakuló közgyűlést és most, midőn a már több mint három évvel ezelőtt általam kezdeményezett tervem, hónapokon át tartott fáradsággal és önzetlen munkám végre megvalósulás előtt áll, — kartársi kötelezettséget teljesítek, midőn ezután — az igen t. sajtó előzetes engedélyét igénybe véve, — még egyszer felhívjam kereskedőink figyelmét ezen most megalakuló egyesületünkre.

Házról-házra, üzletről-üzletre járva sikerült eddig közel 300 tagot gyűjtenem, — lehetetlen volt azonban, hogy én egyedül mindenkit felkereshessek és reábeszéljem őket ezen saját és családjuk érdekében megalakítandó egyesületbe való belépésre. Az eddig jelentkezett tagok száma még nem elég ahhoz, hogy özszevgyeinknek és gyermekeinknek, — ha a jó Isten majd elszólít bennünket körünkből, — legalább 100 ezer lejt juttathassunk, ehhez több mint 500 tagra van szükségünk.

A tervezett alapszabályaink szerint tagja lehet ezen önszegélyező egyesületünknek mindkét nembeli, román állampolgár, önálló kereskedő, üzlettel bíró iparos, cégvezetői jogosultsággal bíró kereskedelmi és ipari vállalatok vezetői stb. ugy városunk területéről, mint a környékről is, kik az önszegélyező egyesületen kívül azonban a Sfatul Negustoresc cluj-i osztályának is rendes tagjai kell, hogy legyenek — az alakuló közgyűlésig életkorra való tekintet nélkül, ezután azonban már csak 50 éves korukig.

A rendes Sfatul Negustoresc évi tagdíjakon kívül, melyek 1. ½ vagy ¼ évi részletekben is fizethetők, kötelesek minden tag 100 lejt beiratási díjat, továbbá két halálesetre 400 lejt és két rokkantsági esetre 200 lejt, — ezeket letétként — bevételekkel azonnal, ezenkívül minden egyes halálesetnél 200 lejt és minden rokkantsági esetenél 100 lejt az egyesület pénztárába befizetni. A jelzett két, összesen 600 lejt letét azon célból fizetendő le belépéskor, hogy az esetleges halálozási, vagy rokkantsági segélyek azonnal folyósíthatók legyenek.

Ezen önszegélyező egyesületnek külön vezetősége lesz, melyet az alakuló közgyűlés fog vasárnap megválasztani.

En részéről, kedves Kartársak, megteszem minden tőlem telhető, most már rajtatók a sor, hogy ezen szép és nemes terv valóra váljon. A mai igen kedvezőtlen gazdasági viszonyok mellett senki előre nem tudhatja, hogy mit hoz a sivar jövő, kéz-közben, nagy és kiskereskedő, gazdag és szegény, egyesült erővel kell gondoskodnunk majdani özszevgyeinkről, gyermekeinkről és elagodás, munkaképzettség esetére önmagunkról. Ha mindenki kivétel nélkül tagja lesz ezen egyesületünknek, megvalósíthatjuk tervünket egy aggnemű megalapítására is és ezzel is biztosíthatjuk kartársainkat, hogy sorsüldözés esetére nem kerülnek uccai koldusok sorsára.

Ne várjátok azt, hogy továbbra is én, vagy kartársaim bármelyike felkeressen és reábeszéljen benneteket a csatlakozáshoz, siessetek és jelentkeztek azonnal a Sfatul Negustoresc irodájában. (Főtér 22 sz. II. em.) Nemcsak ti, itteni kartársak, hanem beléphetnek egyesületünkbe a környéki Turda, Huedin, Gherla, Dej stb. Cojocna és szomszédos vármegyékben lakó kereskedők is.

A vizontlátásra a vasárnap alakuló közgyűlésen.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara közleményei

„Westinda“ Danzig, Fischmarkt 5. azon kereskedők, vagy termelők iránt érdeklődik, akik nagyban gyümölcsöt tudnának exportálni, az érdeklődők forduljanak egyenesen a fentirt céghez 1216. szám.

Egy csehszlovákiai cilindergyár képviselőt keres az erdélyi piacon, gyártmányai elhelyezésére. Az érdeklődők forduljanak a cluj-i csehszlovák konzulátushoz, 1248. szám.

Soc. Ariende Schim'che Nazionali Asociate A. C. N. A. vegyi, festék és más kémiai cikkekre megbízható képviselőt keres. Az érdekeltek forduljanak a cluj-i olasz konzulátushoz bővebb felvilágosításért. 1154. szám.

Niederländische Export Company M. B. H. Hamburg, 27 Billstr. 173. képviselőt keres, vegyi, textil, konfektio, csekoládé, cukor szakmákban. 1223. sz.

Commerce et Representations Compagny Pireaus karinthiai füge és szárított gyökereit szeretné elhelyezni a romániai piacon. 1318. szám.

A cluj-i olasz követség azon kereskedők iránt érdeklődik, akik szeretnének carrarai márványt és márványból készült tárgyakat behozni. 1300. szám.

Egy hollandiai Baumwoll Stueckgutgyár keres egy helybeli ügynököt. 1321. szám.

B. S. Barbach et Co. Sanghai 218. Szechuen et Road erdélyi faáru gyárral keres összeköttetést.

A keddi devizaárfolyamok. A kolozsvári bankok egyezményes devizaárfolyamai a következők: Berlin 40.30, Amsterdam 67.90, Newyork 168.35, London 818, Páris 661, Milano 885, Prága 5. —, Budapest 29.43, Belgrad 3. —, Wien 23.71, Zürich 32.4850, Varsó 19.35.

Postadíjak újabb emelése előtt Bukarestből jelentik: Virgil Madgearu ideiglenes közlekedésügyi miniszter előktele alatt kedden tartott gyűlést a közlekedésügyi tanács, hogy a P. T. T. új tarifáját megvitassák. Előreláthatólag a jelenlegi postai, sürgöny és telefontdíjak lényeges emelést fogják elhárítani.

A világ-gabonapiac tartós az áresés. Bécsből jelentik: A gabonárák visszafordulása egyre tart. Csikágóban a buza ára már napokkal ezelőtt leszállt a százcentes árhatár alá és nem látható előre, hogy ez a fejlődés hol fog megállni. Az árák visszaesésének okául felhózzák a kanadai és argentinai nagy esőzéseket és az északamerikai államok ezidei kiváló termését. A nyilvános buzaengagemment Csikágóban májusra 832 ezer, júliusra 72 millió 505 ezer, szeptemberre 97 millió 548 ezer és decemberre 18 millió 932 ezer bushelt tesz ki. Az utolsó héten az eredeti engagemment csak egy kis töredéke állott még nyitva a börze előtt. A legtöbb spekuláció az árák süllyedésére irányul. A csikágói terménybörzén számos távolabbi terminusra történt kötetést már most igyekeztek likvidálni, abban a megfontolásban, hogy később még nagyobb lesz az árák süllyedése. A budapesti börze szintén lanvha volt és az árák olyan mélységet értek el, hogy már a világparitás alá kerültek. A bécsi börzén a hessz szintén töretlenül áll. A kínálat elég nagy, a földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett termésjelentések mindennél kedvezőbbek és az árák már azért is fejlődnek vissza, mert a malmok a piacok elégtelen fölvevő képessége miatt nem szereznek be több gabonát, mint amennyire épen szükségük van.

Erdély elektrifikálása. Néhány nap óta Nagyvárad és Kolozsvár környékén végez tanulmányokat egy olasz-belga műszaki bizottság Constantino Rupoli herceg vezetése alatt, hogy azokat a vízi erőforrásokat vizsgálja meg, melyeket Erdély elektrifikálásánál figyelembe lehet venni. A bizottság Nagyvárad ideiglenes városi tanácsával is tárgyalásokat folytatott és ugyanigy fel fogja venni az érintkezést Kolozsvár tanácsával is, hogy a két város körüli vízierők racionális kihasználására nagyszabású technikai terveket dolgozasson ki.

A budapesti pénzpiac. Budapestről jelentik: A pénzpiacban utimókor feszültség mutatkozott, jölehet a szükséglet normális keretek között mozgott. A külföld részéről tartózkodás mutatkozott. Azok, akik közvetlenül hiteleznek ipari vállalatoknak, három hónapos hitelajánlatokat tették, míg a pénzügyi igénylő vállalatok hat hónapos hitelt igényeltek. Elsőrangú bankoknak dollárt 7 1/2, fontot 7 és pengőt 8 1/2 százalékkal ajánlottak. Prima váltót a bankok 9, a vidéki pénzügyintézetek váltóanyagát tíz százalékkal számítottak le.

A kolozsvári piac új maximális árai. Kolozsvár városának permanens bizottsága a következők maximális árakat léptette életbe: Husarak: marhahús előréssz 36 lejt, hátlája 38 lejt, bivalyhus 17 lejt, szopósborjú 42 lejt, disznóhús 55 lejt, szalonna 74 lejt, olvasztott zsír 88 lejt. A nyomtaték a husmenyiségnek maximum tíz százalékát teheti ki. Kóserhushoz ezen árákon kívül hozzá számítandó a gabella. — Tejárak: tehén tej a piacon 7 lejt, bivalytej 9 lejt. — A halárakat a tanács nem maximálta.

Egy brailai bank beszüntette fizetéseit. Brailából jelentik: A brailai „Andrej Lazaris“ bank beszüntette fizetéseit, ami a betevők között nagy pánikra adott okot. A betétek összege 22 millió lejre tehető. A bank fizetéseketlenőségét az okozta, hogy iparosoknak és földbirtokosoknak olyan arányú kihitelzéseket eszközölt, amelyeket ezek köptelenek voltak visszafizetni. A bank vezetősége ellen az ügyesség vizsgálót indított, remélhető azonban, hogy a hitelezőkkel sikerül békés megegyezést létesíteni.

Az Acred közgyűlése. A Romániai Hitelezői Védőgyűlés e hó 3-ikán tartotta meg ezévi közgyűlést. Az igazgatói jelentés szerint a Védőgyűlés 33 fizetési-képzetlenségi ügyet intézett el, amelyek közül 17 eset 27 millió 600,000 lejt érdekeltséggel intéződött el magánegyezség útján; 4 esetben, 8 millió lejt érdekeltséggel az adós esőbe ment, a többi ügyek elintézése most van folyamatban. 7 esetben indítottak büntető eljárást a rossz-hiszemű adós ellen. A kénszergeyezési eljárásnak újból való behozatala, a melyet az erdélyi gazdasági körök 5 év óta sürgetnek, a Védőgyűlés szorgalmazásának eredménye, amiért is a közgyűlés közszónetét szavazott Comsa Jonel szenátor, elnöknek. — A választmányba új tagokul bevalasztották: Besa Jenőt, a Sodronyker Rt. igazgatóját és Hienz Vilmos kereskedelmi ügynököt.

Az orosz élelmiszeri krízis. Berlinből jelentik: Moszkvából érkezett hírek szerint az orosz főváros husellátása még mindig válságos. Sok városrészben hajnali három órákor állanak az emberek a mézarszékek előtt. De nemcsak businség uralkodik az országban, hanem a veteményekel is nagyon szűkösön vannak. A lapok panaszkodnak az állami termelő szövetkezetek ellen, amelyek erősen kihasználják az ország inszes helyzetét és száz százalékkal drágították meg újabban az élelmi cikkekét. Nagyon megdrágult a vaj, a sajt, és a konzerv. A terméskilátások kedvezők, különösen Ukrajna középső területén és a Volga mellett fekvő részeken. A gabona felhajtását külön paraszabíztóságok intézik. A bizottságban egyenlő részben foglalnak helyet a szegény parasztek és a kigazdák. A bizottságok nagy erővel dolgoznak és számos helyen már sikerült is annyit összehozniok, hogy néhány hétre biztosítva van a lakosság ellátása.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szö 5 lejt, vastagabb betűvel 10 lejt. Legkisebb apróhirdetés 50 lejt. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Ap óhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak egy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lejt.

Eladó a egforgalmasabb helyen modern 2 ház. Erdéklődők írjanak „Három millió“ jellegre a kiadóhivatába. 1987

Banklevelet (nét) román-magyar-német nyelvtudással, önálló munkaerőt felvevő a Kereskedelmi Hitelezési Rt. Cluj. Gyorsírást tudók előnyben. — Pályázatok fizetési igény megjelölésével, bizonyítványmásolatokkal az igazgatóság-hoz küldendők.

Komjáthy azonnal jelentkezzen.

Folyó hó 3-án Kolozsvár és Szamosújvár között közlekedő 45-ös; számu teherautóról elveszett egy szőnyeg. Megtalálójra jutalom mellett adja le: Kolozsvárt, Krizbai utca 64.

A legjobb magyar-nyelvű kóser szakácskönyv a Ganz Abraham-féle. Ára 200 lejt. Kapható az Uj Kelet könyvosztálya-ban.

Anna, a színésznő

Irta: MICHAEL SLONIMSKI

Anna megmondta a hivatal címét, ahol Mensutkin szolgálatban állott és közölte, hogy mostanában szabadságon van Kurszkban.

A bricseszben lévő ember ott ült a vizsgálóbíró mellett és erősen figyelte Annát.

— Magam is vártam, hogy önként mondjon el tényeket, amik előbbre viszik a nyomozást. Ez a mostani vallomása rendkívül meg fogja javítani az ön helyzetét.

Annát kihozták az egyes cellából egy közös cellába, ahol már nagy ablakok voltak és kicsiny vidámság is honolt. Két nappal később egy még jobb helyiségbe kísérték, másodmagával volt egy másik színésznővel, akit ismeretlen okból tartóztattak le.

Dalokat énekeltek, duettek és szöveget elmondottak egymásnak, hogy odakint ki dolgozik az érdekükben.

Az idegen színésznő érdekében a férje lőtett-futott, eljött Saratowból ide a fővárosba.

Anna érdekében Mensutkin fáradozott, egészen biztosan már itt volt a városhatár. Neki könnyű volt bebizonyítani ártatlanságát és hogy Anna helyzete megjavult, azt nyilván neki kell köszönnie.

Két hét múlva ismét felhívták a vizsgálóbíróhoz. Megint ott volt az ember a zöld bricseszben.

Amikor meglátta Annát, felállt: — Gratulálok, ön szabadlábra helyezték!

— Igazán?

— Igen. Nagyon értékes közléseket tett. Én már elejétől fogva láttam, hogy ön elveszett, bocsásson meg, rosszul fejeztem ki magam, egy félrevezetett asszony. Egy pillanatra nem voltam kétségben aziránt, hogy egy gazfickó visszaélt önrel. Kiderült, hogy ön ártatlan.

— Mensutkin bizonyította be, ugyebár?

Az ember a zöld bricseszben összeráncolta homlokát:

— Mensutkint agyonlőtték. Ugyanis mindent beismert.

A férfi közelebb lépett Annához.

— Értem, hogy borzasztó dolog megtudnia, hogy ön miatt végeztek ki őt.

De ne nyugtalanítsa önt az eset, ha önt nem fogjuk le, akkor is így végződött volna a dolog. Az életben nincsenek véletlenek.

Anna hallgatott. Hallgatott, amíg haza nem ért.

Satrapow felszokolt és átölelte, amikor megjelent.

— Galambom, látod, ugye visszajöttél! Megmondtam neked, hogy két hét és te megint itt vagy közöttünk a mi színészesaladunkban.

Átölelte és úgy csókolta, hogy Anna erőszakkal bontakozott ki karjai közül.

— Ugyan hagyjon! Satrapow rendbehozta nyakkendőjét és begombolta zakettjét.

— Ne félj attól, hogy Tanja itt van! Azután bekiáltott a szomszéd szobába:

— Tanja, idenezz! Anna megjött. Ja reggelit adj neki, fejedelmi reggelit!

A tojást és vaját Satrapow ette meg egyedül, Anna egyetlen falatot nem nyelt le. Reggeli után a szoba tele volt színésszel és színésznővel.

Satrapow egyformán köszöntötte mindnyájukat.

— Milyen kár, hogy elkésett. Nagyszerű reggelink volt. Kérem, ne kérdezen semmit Annától. Holtfáradt, szegény!

Anna mégis — közömbösen — beszélt a börtönről, ahová ismeretlen okokból becsukták. Az eset — mondotta — nem valami különös bűnügy, egyszerű dolog, mint számos más bírósági eset. A világon azonban számos kiváló ember él, akiket válságos napokban mégis csak igénybe lehet venni.

Ezután beszélgettek egyebekről. Anna azonban oda sem figyelt. Egy hét után megint föllépett a színpadon.

Két hét múlva Annánál megjelent a férfi a zöld bricseszben.

Reggel jött.

Anna épen az ajkát pirosította a tükrök előtt.

A férfi a küszöbön megállt és habozott, bemenjen-e.

— Tessék!

A férfi bement, székét húzta magához, de nem ült le.

— Üljön le — szólt Anna.

Leült.

— Fontos ügyben jöttem most önhöz. Baitscher Istvánt lecsukták és ő a leghatározottabban mondja, hogy sem ön, sem Mensutkin nem részesedtek a tranzakcióban. Vagyis Mensutkin egy egészen idegen bünt vállalt magára. A vizsgálat során többiben hangsúlyozta, hogy ön teljesen távol áll ezektől a manipulációtól. Én a dolgot így képzelem: Mensutkin bizonyára azt hitte, hogy ön bűnös és meg akarta önt menteni. Eljöttem tehát magához, hogy megkérdezzem: vajon csak a kivégzéstől való félelem miatt vallott ön hamisan.

Anna így felelt:

— Én szerettem volna Mensutkinnal érintkezni, szerettem volna megmondani neki, hogy le vagyok tartóztatva. Nem láthattam előre, hogy a dolog így fog végződni.

— Nagyon meg volt ijedve?

Anna most úgy állott előtte, hogy mindkét lábát férfimódon szíjjelvetette.

— Ha tudni akarja, én egyáltalán nem voltam megijedve. El fogom árulni önnek, hogy a szívem alatt gyermeket hordok tőle. Nem engemet mentett

meg, hanem a gyermeket. Lásza, így áll a dolog.

Az ember felállt.

— Én magát hamis tanúzás miatt le akartam tartóztatni. De ez a mostani kijelentése engem kielégít. Ön szabad. Ezután ránézett karkötős órájára.

— Itt az ideje...

Anna ránézett.

A férfi megegyeszen megszólalt:

— Itt az ideje, hogy távozzam.

Nem mozdult a helyéről, míg Anna oda nem lépett hozzá és megszorította kezét:

— Nagyon köszönöm önnek. Minden jót kívánok!

— Bocsásson meg — mondotta az ember a zöld bricseszben — alapjában véve ő maga okozta sorsát. Bizonyára elvesztette lelki egyensúlyát.

Az ember a zöld bricseszben eltávozott.

Anna elhatározta, hogy a dolog végére jár.

Mensutkin érette halt meg, ő pedig világra hozta gyermekét. A gyermek bizonyára olyan lesz, mint amilyennek az apja kívánta: erős és okos. Vajon nem nagy áldozat egy színésznőtől, hogy gyereket hoz a világra!

Anna fut akart. Elhatározta, hogy két hónappal lebetegedése előtt el fogja hagyni a színpadot. Azonban végleg nem akar megválni a színpadtól. Mert igaz, hogy anyává lesz, de ő mindenképpől mégis csak színésznő.

— Vége. —

SPORT

A Haggibbor serlegvándortújának első küzdelmei már vasárnap, június 9-én megkezdődnek. Az első nap folyamán csak a helyi csapatok küzdenek, míg a mérkőzések további része június 29-én és 30-án kerül majd eldöntésre. A sorsolás a következő:

Június 1-én d. e. 8 órától Romania—Tennis Club, Haggibbor—Universitatea és Tennis Club—KAC. délután 3 órától Romania—Universitatea, Haggibbor—KAC.

Június 29-én d. e. 9 órától Romania—KAC, NAC—Tennis Club. délután 3 órától NAC—Romania, Universitatea—KAC.

Június 30-án d. e. 9 órától Romania—Haggibbor, Universitatea—Tennis Club, NAC—Haggibbor, délután 3 órától Romania—Universitatea—Tennis Club, NAC—KAC.

A kolozsvári teniszszézonnak elsőrangú bevezetője lesz tehát a verseny, amely vasárnap már az összes jobb teniszjátékosokat sorompóba állítja.

Románia futballbajnoksága. Vasárnap június 2-án már megindult a küzdelem az országos futballbajnokságért. A kitűzött 4 selejtező a következő eredményekkel végződött:

Brassó. Coltea—Soimii (Nagyszeben) 2:1 (2:0). Biró Buzna.

Craiova, Banatul—Generala 3:0 (2:0).

Csernovitz. Dragos Voda—Mihai Vi-teazul (Kisenev) 1:0 (0:0).

Galati. DVA—Victoria (Jasi) 7:1 (4:0).

A bajnoki küzdelmek június 16-án folytatódnak a következő párosításban:

Nagyvárad. Törekvés—Romania—Mures mecs győztese.

Temesvár. Banatul—Gloria CFR (Arad).

Bukarest. Venus—Coltea.

Csernovitz. Dragos Voda—DVA.

Bucszuk a Ferencváros. A híres magyar bajnokcsapat, a Franzstadt ma szerdán játsza utolsó bajnoki meccsét a III. kerület ellen, holnap pedig utra kel Amerikába. A mai meccset a népszerű csapat drukkerai a játékosok bucsuztatásával fogják összekapcsolni.

Külföldi hírek. A francia bajnokság döntőjében Lacoste 5:2, 2:6, 6:0, 8:6

arányban legyőzte Borotrá. — Csohány világbajnok Budapestre utazott, ahol ma és holnap játszik a legjobb magyar játékosokkal. — Pénteken kezdődik a magyar—holland Davis Cup mecca, amelynek győztese belejut az európai zóna eldöntőjébe.

SZÍNHÁZ—MŰVÉSZET

A SZENVEDÉLY

Greta Garbo legújabb, legsodásabb filmje.

Aighogy hírt ment annak, hogy mindegyik legsodásabb, legtekintélyesebb filmalkotását, a Szenvedélyt e. 9 felvonásos, megrázó drámai újdonságot a magyar színházban be fogják mutatni, valóságos népvándorlás indult meg a színház pénztára felé. Mindenki biztosítani akarja a helyét valamelyik előadáshoz.

Miután a Szenvedélyt csak szombaton kezdi vetíteni a magyar színházban, a pénztár most még nem szolgálthat ki jegyeket. Így ne fáradjon senki sem a színházhoz, ellenben szombaton reggel 9 órakor már meg lehet váltani a Szenvedély előadásaira szóló jegyeket.

A Szenvedély a magyar színházban látható:

Szombaton 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Hétfőn 5, 7 és 9 órakor.

Jegyek árai: 30, 20 és 10 lej.

A Magyar Színház műsora:

Szerda: Vakablak (Újdonság, először. A budapesti színházi évad egyik legnagyobb szenzációja. Sz. 409.)

Csüfförtök: Vakablak (3-szor Sz. 409.)

Péntek: Ida regénye. (Újdonság Esti előadás, mozi-helyekkel. Jegyek árai: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Az idei évad utolsó előadása. Sz. 410.)

Szombat este háromnegyed 11 órakor: A zsába. (Párisi bohózat-repriz. Éjjeli előadás, csak felnőtteknek, nagyon olcsó mozi-helyekkel: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sz. 411.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Szombaton, június 8-án 5, 7 és 9 órakor: A szenvedély. (Greta Garbo legújabb leghatalmasabb alkotása. A legtekintélyesebb amerikai filmcsoda Ren des helyárok: 30, 20 és 10 lej. Kedvezményes jegyek nem érvényesek.)

Vasárnap d. e. 11 órakor: Megöltem az anyósomat! (Általános öröm. Főszereplő: Harold Lloyd (6). 7 felvonásos 6 kép, kiegészítésül egy 2 felvonásos bohózat) Helyárok: 15 és 10 lej.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: A szenvedély. (Greta Garboval. Kedvezményes és tiszteletjegyek nem érvényesek.) Helyárok: 30, 20 és 10 lej.

Hétfőn 5, 7 és 9 órakor: A szenvedély. (Greta Garboval. 30, 20 és 10 lej. helyárok.)

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Szerda, jun. 5. Răpirea din Seraf.

Péntek, jun. 7. Faust.

Vasárnap, jun. 9. Trubadur.

Hétfő, jun. 10. Vasul Fantoma.

A színházi iroda közleménye:

Ma este a Vakablak premiéreje. Az utolsó újdonság bemutatója lesz ma este. A budapesti színházi évad örömei akerü szenzációja, a Vakablak körül szüret. A mélységesen emberi, mélyen megrendítő újdonság bizonyára itt sem fogja eltéveszteni hatását. Holnap este megismétlik a Vakablak előadását.

Előadás csak felnőttek számára: szombaton éjjel háromnegyed 11-kor. A zsába című fémjelzett, nagyszerű párisi bohózat kerül színre szombaton, éjjeli előadással.

Most jelent meg

Autó kézikönyv

Irta: WEINER EMIL

Az „Autó Kézikönyv” két részre oszlik:

Első része

az előismereteket tartalmazza (mechanika, elektromosság, stb.) azok számára, akik ezeket nélkülözik, vagy ismereteiket fel őhajtják újítani. Ezek az előismeretek az automobil szerkezetének és működésének megértéséhez nélkülözhetetlenek, viszont ezek segítségével e könyvet a laikus is könnyen megértheti

A második rész

az autó szerkezetének, kezelésének és vezetésének ismertetésével foglalkozik, az érthetőség követelte részletességgel, amit szemléltetőleg segítenek elő a nagyszerű kivitelű ábrák.

Az AUTO KÉZIKÖNYV a nagyközönség számára van írva és a kezdősoffortól a más szakmában működő mérnökig mindenki élvezettel és tanulsággal olvashatja.

520 ábra

610 oldal

Ará fűzve 510

Mad

A világ szá akik valóságga vettek tudoma párt csufos ven keverőinek buk a kisebbségek távozásával a telegzenek. Ba olasz fascizmu jugoszláv roa ellenfelei voltak merésének is. szabadsághozza természetesen laza

A tegnap ny szövetségi kiseb gosságban ránt mely a Chambe hármashbizottság kisebbségi jogok tarozták el a lo Chamberlain és sági javaslata r gok kibővítését ha lehet, még az szellemben igye sebségeit ember

Valóban a tiz zett meg a Macd vása és ezzel ka hogy az új ange mert nem is tehe kisebbségi java cialista kormány programontja a kális megoldása, kezés elvének al a kisebbségi népe rális autonómia nem tudjuk, é mánynak módját sőre álló rendkiv legatust küldenie ülésre. Valószínű ülésre. Valószínű ta Valószínűnek ta végleges megalká akadályok miatt ez azonban jelen volna, mert az a nak lehetőséget ad dolgozott program vonalozott elvi le a szeptemberi tar

Egy bizonyos, megnyugtalt benn az európai reakció már nem fogja ké elszörnnyülködte élyomásban érde tára készített el h nyos az is, hogy élyomás egy m Poincaré francia selhet majd a kisel intranszigenen e mint eddig képvisé eddig is, döntő lé léma demokratikus berlainék, amikér csak a legridegebb képviselték, ugy a

A S

Amerika

GRETA

Szombaton